

İçindekiler

Düşünce

- 3 Li-derkenar: *Abimin Hediyeleri*
CHUCK FAROE
- 5 İtirazlar Ve Cevaplar Ekseninden İsa Mesih'in
Tanrı Oğulluğu
MURAT BAĞIR

Kitap

- 11 Natan Değiliz Ama...
KEN WIEST

Tarih

- 19 Reform ve Tapınma
AARON DENLINGER

Hizmet

- 22 Müjdelemede Soru Sormak
RHONDA WIEST

Kaynak

- 26 Neyi Seviyorsan Osun: *Alıntılar*
E-MANET YAZI KURULU

Giriş

Künye

e-manet

Dergi Sahibi

Anadolu Hristiyan Topluluğu Derneği

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Muammer KARAKAYA

Üslupçu

Neslihan ORANCI

Tasarım

Aslan TANRIVERDİ

Dizgi ve Dağıtım

Joshua M. WIBBERLEY

Son Kontrol

Steven K. Mittwede

Yazı Kurulu

Joshua M. WIBBERLEY

Sarah WIBBERLEY

Ken WIEST

Rhonda WIEST

Yazışma adresi

AHT

Cumhuriyet Mah. Millet Cad.

Ünlü Apt. 39/11

Melikgazi

38110 KAYSERİ, TÜRKİYE

İnternet

<https://www.e-manetdergi.org>

e-Posta

iletisim@e-manetdergi.org

Hakkımızda

e-manet Türkiye’de hazırlanarak Türk kilise önderlerine ücretsiz olarak gönderilen üç aylık e-posta Kutsal Kitap ve tanrıbilim dergisidir.

e-manet, 2. Timoteos 2:2’deki sürecin gerçekleşmesine araç olmayı amaçlamaktadır. Yarının önderlerini donatacak olan bugünkü Türk kilise önderlerinin donatılmasına katkıda bulunmak istiyoruz.

Bu derginin iki ana hedefi vardır: olgunlaşma ve hizmet.

Dergide benimsenen iki temel değer vardır: üstün nitelikli içerik ve okuyucuların yararı.

Kilise önderlerinin eleştirel düşünme, düşüncelerini net bir biçimde belirtme ve farklı görüşleri sevgiyle hoş görmenin yanı sıra, Kutsal Yazılar’a göre değerlendirme kapasitelerini geliştirmeleri can alıcı önem taşır. Bu derginin böyle bir gelişim sürecine yarayacak yapıcı bir ortam sağlayacağını umuyoruz.

e-manet’in yararlı olması için tepkilerinizi, isteklerinizi ve eleştirilerinizi bildirmeniz gerekecektir. Bunları yazikurulu@e-manetdergi.org adresine veya [Facebook](https://www.facebook.com/e-manetdergi)’taki [okuyucu grubumuz aracılığıyla](https://www.facebook.com/e-manetdergi) iletebilirsiniz.

Çevirmeni belirlenmemiş makaleler Türkçe olarak yazılmıştır.

e-manet’in tüm sayılarını <http://www.e-manetdergi.org> adresli web sitemizden indirebilirsiniz. Ayrıca dergimizde yayınlanan tüm makaleleri interaktif bir dizinde bulabilirsiniz.

Telif Hakları

e-manet’te yayımlanan makalelerin ve karikatürlerin telif hakları, yazarlarına veya onları ilk yayımlayan kurum veya yayınevine aittir. Mesih imanlıları olarak telif hakları yasasını ihlâl etmek istemeyiz. **e-manet** kurulunun aldığı yayın izinleri, makalelerin ve karikatürlerin başka yerlerde (web siteleri dahil), yayımlanmasını kapsamayabilir. İzin nereden alınması gerektiğini öğrenmek için bize yazikurulu@e-manetdergi.org e-posta adresinden ulaşabilirsiniz.

Li-derkenar

Abimin Hediyeleri

▼ *Chuck Faroe*

Ailemde üç kardeşiz. Benden bir yaş küçük kız kardeşim, bir buçuk yaş büyük de abim var. Abim sanki doğuştan örnek insan: akıllı, çalışkan, saygın... Sporda hep kazanırdı. Okulda en iyi notları o alırdı. Bense, nasıl desem, ona çekmemişim!

Abimden bir sene sonra okulda aynı öğretmenlere denk geldiğimde, onlara acı bir şaka gibi geldim sanırım. Benden abiminkine benzer performans beklemişlerdir. Oysa en arka sırada oturmayı tercih eder, yaramazlıklar yapıp dururdum. Ev ödevi olayının bir türlü farkına varamadığım gibi, pek de ödev yaptığım yoktu. Kim bilir öğretmenlerimi ne kadar hayalkırıklığına uğratmış, sinirlendirmiş, onlara erken emekliliği düşündürmüştüm!

Abimle ben fiziksel olarak bile çok farklıyız. Babam bana, "Abin anasının oğlu, sen babanın oğlusun" derdi. Gençlik yıllarımızda abim akli başında ve mazbut, bense – şimdi düşündüğümde utanıyordum – serserinin tekiydim, kendime uygun olmayan birtakım şeylere karışmıştım.

Ta ki 22 yaşına girinceye kadar. O zaman Rab İsa Mesih'le tanıştım, kurtuldum, hayatım tamamıyla değişti. Abimle Müjde'yi paylaşmaya başladım, altı ay sonra o da Rab'be geldi. Ailemizde her ne kadar abim akoyun ve ben karakoyun olsak da, ikimiz de kayıptık!

"Abimin gösterdiği özel ilgi bana Rab İsa'yı düşündürüyor."

Artık yaşlandım, eski günleri yad ediyorum. Son günlerde de abimin bir huyu aklıma geliyor. Abim özel günlerde bana kaliteli hediyeler verirdi. Örneğin, bir sefer bana en iyi markadan yün gömlek hediye etti. Başka bir zaman, yeni çıkmış, esaslı bir İngilizce sözlük hediye etti. Sanırım abim işime yarayacak değerli bir hediye alabilmek için beni ve durumumu düşünürdü. Seçtiği hediyeyi verebilmek için de karşılığını ödemeye razı olurdu, sağolsun.

Abimin hediyeleri çok değerliydi, ama akli havada biri ağırbaşlının zevkinden ne anlar? Abime teşekkür ederdim tabii ama, söylemesi ayıp, hediyelerini sıkıcı bulurdum. Sözlük mü? Gömlek mi? Yani, bunlar işe yarar tabii ama keşke daha orijinal, etkileyici bir hediye alsaydım!

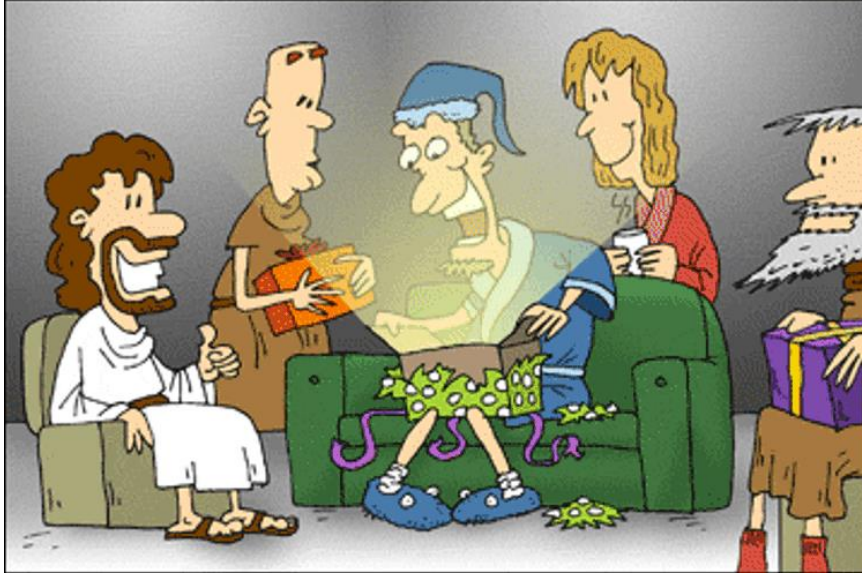
Fakat zaman geçtikçe ilginç bir şey oldu: Abimin hediyelerinin kıymetini daha iyi anlamaya başladım. O güzel, dayanıklı gömleği yıllarca ve yıllarca giyindikçe çok sevdim. Verilen sözlük de çok özeldi, diğer sözlüklerden farklı olarak kullanım ve etimoloji hakkında etraflıca bilgiler içeriyordu. Yıllarca o sözlüğü severek kullandım. Sonra, nedense, satmışım. Ama o güzelim sözlüğü çok özledim, sattığıma pişman oldum. Sonunda geçenlerde, abim bana verdikten neredeyse 50 sene sonra, sahaflarda aynıısını bularak aldım.

Abimin gösterdiği özel ilgi bana Rab İsa'yı düşündürüyor. Rabbimiz armağanları bize, kendi bedeninin üyelerine, nasıl dağıtmıştır? Efesliler 4:7 bu soruyu şöyle yanıtlar: "Ama lütuf her birimize Mesih'in armağanı ölçüsünde bağışlandı." Hani elbise satın alacaksanız bir mağazalarda bulabileceğiniz standart beden olanları var, bir de terziye diktirebileceğiniz

ısmarlama elbise var. Standart beden seri imalata uygun. Ucuz. İsmarlama elbise ise pahalı. Kişiyeye özel ölçülür. Mesih'in bedeninde basmakalıp ruhsal armağan yok, yalnızca ısmarlama lütuf var. Rab her birimizi özel düşünerek kilisenin gelişmesine nasıl katkıda bulunacağımızı tasarladı. Bu doğrultuda da her birimize bir lütuf ölçüsü uygun gördü (bkz. Ef. 4:7-16).

Bu özel ilgiyle verilen armağanlar hiçbirimizi diğerlerinden üstün kılmaz (bkz. 1Ko. 12:18,25). Böbürlenmemeliyiz. Tanrı'nın bize uygun gördüğü rol konusunda gerçekçi – sağduyulu – olmalıyız (bkz. Rom. 12:3). Mesih'in öğrencisi olarak bize tasarlanan rolün farkına vararak, o doğrultuda tam bir gayretle hizmet etmeliyiz.

Sakın, benim bir zamanlar abimin hediyeleri karşısında yaptığım gibi, "Keşke daha çarpıcı armağan alsaydım!" demeyelim. Mesih bizi terzi gibi özel, herkesten ayrı düşünerek bize vereceği lütuf ölçüsünü biçti. Seçtiği armağanı verebilmek için de karşılığını çarmıhta ödemeye razı oldu. O'na hamdolsun! 📖

Andrew S.'e teşekkürler

12-21-2007

Sonsuz hayat! Teşekkürler İsa abi! Çok sevindim!

© Bible Gateway. İzin ile kullanıldı.

İtirazlar Ve Cevaplar Ekseninden İsa Mesih'in Tanrı Oğulluğu

■ *Murat Bağır*

Bu makale serisinin üçüncü ve sonuncusunda İsa Mesih'in Tanrı Oğulluğu ile ilgili karşılaştığımız ve Müslüman arkadaşlardan gelen bazı itirazları ele alıyorum. Önceki makalelerimde İsa Mesih'in Tanrı Oğlu olduğuna Kutsal Kitap açısından¹ ve İznik-İstanbul İman Bildirgesi açısından² baktım. Bu iki makale bu yazı için bir temel oldu. Şimdi bu temel üzerinden bu itirazları değerlendirelim.

İsa Mesih'in tanrılığı, Hristiyan teolojisinin en çok itiraz oluşturan konularından biridir. İsa Mesih'in kimliği aynı zamanda Hristiyan imanının özünü oluşturan öğretilerden de biridir. Bu nedenle İsa Mesih'in hem Tanrı hem de insan olduğunu açıklamalıyız. Özellikle çevremizdeki Müslüman akrabalarımız, arkadaşlarımız, komşularımız İsa Mesih'in kimliğini anlamakta zorlanabilirler ve çeşitli itirazlarda bulunabilirler. Hristiyanlar olarak insanları sevdiğimize göre ve Tanrı'nın gerçeğini herkesin anlamasını ve sadece anlamakla kalmayıp bu gerçeği benimseyerek İsa Mesih'e iman ederek sonsuzluk boyunca bol yaşama kavuşmalarını istediğimize göre İsa Mesih hakkında neye inandığımızı, nasıl inandığımızı anlatmaya devam etmeliyiz.

“İsa Mesih'in tanrılığı, Hristiyan teolojisinin en çok itiraz oluşturan konularından biridir.”

Makalede İsa Mesih'in kimliğiyle ilgili olarak Tanrı Oğulluğuna odaklanacağız, fakat bu konu hem Üçlülük hem de beden alma konusuyla da bağlantılı olduğu için bunlara da kısmen değineceğim. Yine de bunların üzerinde fazla durmayacağım, çünkü tüm bu konuları detaylıca ele almaya çalışsak sanırım bir kitap yazmış oluruz. Ayrıca makalede İsa Mesih'in Tanrı Oğulluğu konusunda öne çıkan bazı itirazlara cevap vereceğim. Aynı şekilde, bütün itirazlara değinmek mümkün değil. Yine de burada yer verdiğim cevaplar aslında konuyla ilgili birçok başka itiraza cevap yolu gösterecektir. Nihayetinde temel gerçeklerimiz değişmiyor, sadece o gerçekleri değişik bağlamlara uyarlamamız gerekir.

İsa Mesih'in tanrılığından söz ettiğimizde Müslümanlardan ilk gelen itirazlardan biri Hristiyanların birden fazla tanrıya inandıkları oluyor. Özellikle Üçlülük inancından dolayı üç tanrıya inandığımız söyleniyor. İsa ve Hristiyanlık hakkında yazarken Müslüman İlahiyatçı Salih Akdemir Hoca, “Allah birdir, doğurmamıştır ve uluhiyetini hiç kimseyle paylaşmaz” demekle Hristiyanlığın Üçlülük öğretisini eleştirmektedir.³ Hâlbuki, Hristiyan inancı çok tanrılı bir inanç değil, tek tanrılı bir inançtır. Gerek Eski Antlaşma da olsun, gerekse Yeni Antlaşma da olsun Kutsal Kitap, Tanrı'nın tek Tanrı olduğunu ilan eder. Fakat, Hristiyan tek tanrı inancı İslam'ın tek tanrı inancından farklıdır. Biz, Baba'nın, Oğul'un (yani İsa Mesih'in) ve Kutsal Ruh'un Tanrı olduğunu söylerken üç ayrı tanrı olduğunu söylemiyoruz. Üçlülük olan

tek Tanrı'yı ifade ediyoruz. Tanrı'nın varlığı, yani özü tektir. Bu varlığı, yani özü paylaşan üç uknum, yani kişi vardır. Kişi denince daha çok insan bireyler aklımıza gelir. İnsan bireyler, aynı insan doğasından olmakla beraber her biri birbirinden ayrı, bağımsız bedenleri, karakterleri, iradeleri, düşünceleri, duyguları olan kişilerdir. Tanrılığın özünü paylaşan üç kişi böyle değildir. Yani birbirinden ayrı olan, ayrı iradeleri, karakterleri olan, birbirinden kopuk kişiler değildir. Üçlübirlik'teki, Baba, Oğul ve Kutsal Ruh tek doğaya, akla, iradeye ve güce sahiptir.⁴

Üçlübirlikteki her kişi aynı doğayı paylaşmakla beraber her birini belirgin kılan niteliklere sahiptir. Kapadokyalı Babalardan Basil bunu şöyle açıklar: Baba doğmamıştır ve Oğul ve Kutsal Ruh'un kökeni olarak bilinir.⁵ Oğul, Baba'dan doğar ve Kutsal Ruh, Baba'dan çıkar. Fakat üçünün belirgin özelliklere sahip olması, onları birbirinden kopuk üç kişi yapmaz. Çünkü üçü tek bir doğayı paylaşırlar. Oğul ve Kutsal Ruh'un Baba'dan gelmesi onları ikinci seviyeye düşürmez. Her biri tüm tanrısal niteliklere eşit derecede sahiptir ve üçü ezelde birlik içindedir.

Benzetmeler ne kadar Üçlübirliği tam olarak ifade edemese de anlamımıza bir ölçüde yardım edebileceğinden Kilise babalarının da kullandığı bir benzetmeyle⁶ Üçlübirliği anlatmak isterim. Güneş'in dairesel, ışık ve ısı verici olduğunu görüyoruz. Işık ile ısı, dairesel yapıdan çıkmakla beraber kendilerini belirgin eden ayrı niteliklere sahiptir. Işık aydınlatır, ısı sıcaklık verir. Yine de Güneş'e baktığımızda üç Güneş var demiyoruz; tek Güneş'ten söz ediyoruz. Üçlübirlik de böyledir. Oğul ve Kutsal Ruh, Baba'dan gelmekle beraber kendilerini belirgin

eden niteliklere sahiptir ama ayrı ayrı üç tanrı değildirler. Üçü tek doğayı paylaşan tek Tanrı'dır; üçübir olan Tanrı'dır. Işık ile ısı Güneş'ten çıkmakla beraber, Güneş hiçbir zaman ışiksiz ve ıssız olmamıştır. Dairesel yapı, ışık ve ısı ile her zaman birlikte var olmuştur. Aynı şekilde Baba, Oğul ve Kutsal Ruh her zaman, ezeli olarak birlikte vardır. Baba sonradan baba olmamıştır, Oğul da sonradan oğul olmamıştır. Baba ezelden hep Baba'dır ve

“Oğul ve Kutsal Ruh, Baba'dan gelmekle beraber kendilerini belirgin eden niteliklere sahiptir ama ayrı ayrı üç tanrı değildirler.”

Oğul'da ezelden hep Oğul'dur. Babalığın ve Oğulluğun başlangıcı ve sonu yoktur.

İsa Mesih'in Tanrı Oğulluğu'yla ilgili en çok karşılaştığımız ikinci itiraz, İsa Mesih'in Tanrı Oğlu olmasının fiziksel veya biyolojik oğulluk olarak anlaşılmasından kaynaklanır. Aslında bu anlayış günümüzde Müslüman ilahiyatçılar tarafından reddedilmekle beraber toplumumuzda yerleşmiş iddialardan biridir. Bu anlayışa göre Tanrı, insan olan Meryem'le bir ilişkiye girmiştir ve bu ilişkinin sonucunda Meryem gebe kalıp İsa'yı doğurmuştur. Hristiyanlar hiçbir zaman böyle bir şeye inanmamış ve savunmamıştır. Müslümanlar nasıl bunu Tanrı'ya küfür olarak görüyorlarsa, Hristiyanlar da bunu benzer şekilde Tanrı'ya karşı hakaret ve saygısızlık olarak görürler.

Müslüman ilahiyatçı Süleyman Akdemir Hoca, Kur'an açısından Allah'ın bir olduğunu ve doğurmadığını ve Allah'ın kendisiyle ilahlığını paylaşan bir oğlu olamayacağını ifade etmektedir.⁷ Kutsal Kitap'a göre İsa Mesih'in Tanrı Oğlu olması Meryem'den doğmasıyla olmamıştır. Oğul, Baba'nın fiziksel edindiği bir çocuğu değildir. Yukarıda bahsettiğim gibi, Oğul ezelden Tanrı'dır ve Baba ile birlikte. Fakat Oğul, insanların kurtuluşu için kendini alçaltmış, Meryem'in rahminde insan doğasıyla birleşerek insan olmuş ve dünyamıza gelerek aramızda yaşamıştır. Oğul'un insan olması, insanların doğması gibi erkek ile kadın arasındaki cinsel ilişki neticesinde oluşan bir gebe kalma olayı değildir. İsa Mesih, Meryem'den doğmuştur ama İsa Mesih'in fiziksel, biyolojik bir insan babası yoktur. Ezelde var olan Oğul, bakire Meryem'in rahminde Kutsal Ruh'un mucizevi etkinliğiyle Meryem'den alınan insan

doğasıyla birleşmiş ve insan doğası almıştır. Yani, İsa Mesih, Meryem'den doğmadan önce de Tanrı Oğlu'dur. Meryem'den doğmakla insan bedenine bürünerek, yani insan yapısı olarak insanla özdeş olmuş, böylelikle insanın günahını üstlenebilir hale gelerek insanların kurtarıcısı olabilmıştır.

İsa Mesih'in fiziksel bir babası olmadan mucizevi şekilde bakire Meryem'den doğduğunu ifade ettiğimizde Müslümanlardan gelen diğer bir itiraz ise, Adem de mucizevi şekilde hem de sadece babası olmadan değil, annesi bile olmadan yaratıldığına göre, İsa Mesih'in bu mucizevi doğumunun O'nun tanrılığını gösteremeyeceği şeklindedir. Gerçekten de, Tanrı, Adem'i ilk insan olarak, annesi ve babası olmadan, topraktan yaratmıştır. O'na yaşam soluğu üfleyerek yaşam vermiştir. Yani, Adem topraktan, yani yaratılan bir malzemeden yaratılmıştır. Tanrı onu diğer her şeyi yarattığı gibi Sözü aracılığıyla yaratmıştır ve ona yaşam vermiştir. Hâlbuki İsa Mesih'ten söz ettiğimizde durum farklıdır; Tanrı Sözü olan ezeli Oğul, Meryem'den alınan insan doğasıyla birleşmiştir. Bu Tanrı Sözü, Adem'i yaratan Söz'dür. İşte bu yaratıcı Söz beden olarak Meryem'den doğmuştur. Söz zaten yaşamdır, yaşamın kaynağıdır. Adem ise yaşamını yaratıcısından, yani Söz'den alır. Çünkü Adem yaratıktır, Söz ise yaratıcıdır. Diğer fark, Adem'in günah işlemiş ve öldükten sonra bedeninin yine toprağa dönmüş olmasıdır. İsa Mesih ise dirilmiş, göğe yükselmiştir ve oradaki tahtında oturmaktadır. Ayrıca İsa Mesih kendisine iman edenleri gelip, diriltilip, ebediyen birlikte olmak üzere yanına alacağını da vaat etmiştir.⁸

Başka bir itiraz, İsa Mesih'in diğer peygamberler gibi Tanrı'nın Sözü'nü insanlara ileten bir peygamber olduğudur. İlahiyatçı Salih Akdemir'in yorumuna göre, İsa Mesih Allah'ın gönderdiği bir elçiden başka bir şey değildir.⁹ Diğer peygamberler Tanrı'nın mesajını insanlara iletmıştır ama İsa Mesih'te, Tanrı'nın Sözü beden olarak, insan olarak aramıza gelmiş, mesajı doğrudan kendisi iletmıştır. Mesajı iletmekle kalmamış, insanlara görünmeyen Tanrı'yı güçlü bir şekilde tanıtmıştır. İnsanların arasında yaşayarak Tanrı'nın sevgisini, karakterini, merhametini, insanlar için gayretini somut bir şekilde göstermiştir. Yuhanna'da dendiği gibi, "Söz, insan olup aramızda yaşadı... biricik Oğul'un yüceliğini gördük" (Yu. 1:14). İbraniler mektubu da bunu çok açık ortaya koyar: "Tanrı eski zamanlarda peygamberler aracılığıyla birçok kez çeşitli yollarla atalarımıza seslendi. Bu son çağda da her şeye mirasçı kıldığı ve aracılığıyla evreni yarattığı kendi Oğuluyla bize seslenmiştir. Oğul, Tanrı yüceliğinin parıltısı, O'nun varlığının öz görünümüdür..." (İbr. 1:1-3).

"İsa Mesih kendisine iman edenleri gelip, diriltilip, ebediyen birlikte olmak üzere yanına alacağını da vaat etmiştir."

Tanrı Oğlu İsa Mesih'in ezeli Tanrı olduğu konusunu önceki iki makalemde genişçe ele almıştım. Yine de kısaca değinmek gerekirse, Tanrı Oğlu, Tanrı'nın Sözü, Tanrı özüne sahip, Tanrı'nın bütün doluluğuna sahip, Tanrı yüceliğinin parıltısı, Tanrı varlığının öz görünümü, bilgeliğidir; ışıktan ışıktır. Baba Tanrı, Sözü aracılığıyla evreni yaratmıştır. Söz'ün yaratma kabiliyeti vardır. Yaratma kabiliyeti ise sadece Tanrı'ya aittir. O zaman Söz Tanrı'dır. Fakat, Söz ikinci bir tanrı değildir. Söz, Tanrı'nın aklından, derin düşüncelerinden ezeli kaynaklanır. Söz, Tanrı'nın bizzat doğal imgesidir. Fakat ezelde vardır, sonradan oluşmamıştır. İnsanın sözüyle, ruhuyla tek bir insan olması gibi, Tanrı da Sözü ve Ruh'la ezelde birlikte tek Tanrı'dır.

İsa Mesih'in Tanrı Oğulluğuyla en çok karşılaştığımız itirazlardan biri de, İsa Mesih Tanrıysa nasıl insan gibi yemek yedi, yoruldu, uyudu; yani insan olarak hareket edip yaşadığı itirazıdır. Çünkü doğal olarak insan olmanın belirli sınırlılıkları var ama Tanrı açısından baktığımızda o sınırlılıklar Tanrı'yı sınırlayamaz. Salih Akdemir Hoca'ya göre İsa Mesih açıkça insandır, yemek

yemesi bunun en açık delilidir. Dolayısıyla, insana ait özellikler Allah'a isnad edilemeyeceğinden, İsa Mesih Tanrı olamaz.¹⁰

Biraz önce ezeli Tanrı olan Oğul'un, insan bedenine bürünerek Meryem'den doğarak aramızda yaşadığına değinmişim. İsa Mesih beden aldığı anda, İsa Mesih kişisi olarak hem tanrısal doğası hem de insan doğası vardı. Tamamen Tanrı olduğu gibi tamamen de insandı. Bu kulağa imkânsız geliyor ama Tanrı için mümkündür, Tanrı'nın yapamayacağı hiçbir şey yoktur. Çünkü O gücü her şeye yetendir. Bu iki doğa bir araya geldiğinde birbirine karışmadı, değişmedi, birbirinden ayrılmadı, bölünmedi. Bazen bu iki doğanın birleşmesini fiziksel iki malzemenin birleşimi gibi yorumluyoruz; yani, fiziksel iki malzemenin fiziksel, kimyasal ya da biyolojik açıdan birbirleriyle reaksiyona girmesi gibi düşünebiliyoruz. Böylece sanki üçüncü bir malzeme ortaya çıkmış oluyor. Hâlbuki İsa Mesih yaratılan iki malzemenin kaynaşımı, alaşımı değil. Tanrısal doğa ile insan doğası birlikte ama bu iki doğa dünyasal iki malzeme gibi birbirini etkilemiyor. Tıpkı ışığın ışık niteliğini kaybetmeden, yeryüzünün de kendi niteliğini kaybetmeden bu iki doğanın bir araya gelmesi, ışığın yeryüzünü etkilemesi gibi, İsa Mesih'te de tanrısal doğa ile insan doğası birbirini değiştirmeden birleşir. Yani İsa Mesih'in tanrısal doğası, insan doğasını ortadan kaldırmaz ve benzer şekilde insan doğası tanrısal doğasını ortadan kaldırmaz. İsa Mesih'in iki doğası olmakla beraber O tek bir kişidir. Dolayısıyla insan doğası gereği acıkır, susar, yorulur, uyur vb. Benzer şekilde tanrısal doğası da mucizeler yapar, doğaya hükmeder, günahları affeder vb. Tüm bunlar beden alan İsa Mesih kişisinin gerçeğidir.¹¹

“İsa Mesih'in iki doğası vardır: Tanrısal doğası ve insan doğası.”

İsa Mesih'le ilgili itirazlardan biri de O'nun diğer insanlardan farklı olmadığı iddiasıdır. Örneğin, Yuhanna 20:17'de İsa, “Bana dokunma!” dedi. “Çünkü daha Baba'nın yanına çıkmadım. Kardeşlerime git ve onlara söyle, benim Babam'ın ve sizin Babanız'ın, benim Tanrım'ın ve sizin

Tanrınız'ın yanına çıkıyorum.” İsa Mecdelli Meryem'le konuşurken Tanrı'yı öğrencileri gibi kendi Tanrısı olarak görür. Dolayısıyla İsa Mesih de diğer insanlar gibi Tanrı'nın kuludur.

Yukarıda açıkladığım gibi, İsa Mesih'in iki doğası vardır: Tanrısal doğası ve insan doğası. Tanrısal doğası açısından Baba Tanrı ile aynı doğayı paylaşmaktadır. Yine yazımın başlarında değindiğim gibi Baba, Oğul ve Kutsal Ruh aynı tanrısal doğayı paylaşan tek Tanrı olmakla beraber, birbirlerini belirgin kılan bazı niteliklere sahiptirler. Bunlardan biri Baba'nın köken olmasıdır. Oğul'un da Baba'dan ezeli doğmuş olmasıdır. İsa Mesih'in, Baba Tanrı'ya Baba diye hitap etmesi ontolojik olarak O'ndan ezeli doğmasıdır. Öğrencilerin Baba Tanrı'ya Baba diye hitap etmesinden farklıdır. Tanrı hem insanların yaratıcısı olması açısından Babamız'dır hem de bizi kendisine iman edenleri çocukları olarak kabul etmesi açısından Babamız'dır. Bu nedenle öğrencilerin Baba'ya hitabı ile İsa Mesih'in Baba'ya hitabı birbirinden farklı temele sahiptir.¹²

İsa Mesih'in diğer doğası insan doğasıdır. İsa Mesih insan doğası alarak kendini Baba'nın önünde alçaltmış ve insan olarak insanlığa örnek bir insan olarak Baba'ya boyun eğen bir yaşam sürdürmüştür. İsa Mesih'in insan doğası açısından Baba Tanrı, O'nun Tanrısı'dır. Aksi halde her şeyiyle tam ve örnek, öncü bir insan olamazdı. O zaman da insanları başarıyla temsil ederek onların yerine kendini sunamaz, onları kurtaramazdı. Fakat İsa Mesih Baba Tanrı'nın önünde mükemmel bir insan olarak yaşayarak ve çarmıhta ölümlerle insanlara günahın mahkûmiyetinden kurtuluş yolu sağlamıştır. Dolayısıyla Baba Tanrı, İsa Mesih'in insan hali yönünden Tanrısı'dır. Öğrencilerin de aynı şekilde insan hali yönünden Tanrısı'dır. Bu nedenle

İsa Mesih'in Baba Tanrı'ya kendisi ve öğrencileri açısından Tanrı olarak hitap etmesini bu açıdan değerlendirmeliyiz.¹³

İsa Mesih için öne sürülen itirazlardan biri de, Tanrı'nın insan beden almasının onun tanrılığına yakışmadığına dair bir iddiadır. Süleyman Hoca'nın değerlendirmesine göre Allah'ın insanlarla uzlaşması için Oğlu'nu çarmıhta kurban etmesi (ki bunun için beden alıp insan olması gerekir) saçmalaktır.¹⁴ Kutsal Kitap bize, Tanrı'nın insanı kendi benzerliğinde ve görüntüsünde yarattığını söyler. Kutsal Kitap'ta, yaratılan başka hiçbir şeyin böyle olmadığını görüyoruz. Dolayısıyla insanın yaratılışın tacı olduğunu söyleyebiliriz. İnsanlık Tanrı için çok önemlidir. Tanrı aynı zamanda yarattığı insanlarla ilişki içinde olmak isteyen ve kendisini onlara açıklayan Tanrı'dır. İnsanların kendisini tanımasından hoşnut olur. Tanrı sadece İsa Mesih yoluyla değil, daha önce de insanlarla konuşmuştur. Yanan çalı şeklinde Musa'ya görünmüş ve onunla konuşmuştur. Tapınakta En Kutsal Yer'de Antlaşma Sandığı'nın üzerinde varlığıyla bulunmuştur, böylece İsraililerin arasında kalmıştır. Mısır'dan Çıkış sırasında bulut içinde İsraililer'e yol göstermiştir. Şimdi de beden alarak insan olup insanların arasına gelmiştir ve onlarla konuşmuş, onlara kendini daha yakından tanıtmıştır. Bu nedenle Tanrı'nın beden alıp insanlara görünmesi, Tanrı'nın önceki yaptıklarıyla ve karakteriyle uyumludur.¹⁵

Doğal olarak Tanrı'nın kutsallığının bunu mümkün kılamayacağını düşünebiliriz. Tanrı kutsal olduğundan günahtan tiksindir ve insan doğası maalesef Adem'in günahından dolayı günahlıdır ancak Kutsal Ruh'un korumasıyla İsa Mesih günahlı bir insan doğası almamıştır. Tüm yaşamı boyunca da günah işlememiştir (İbr. 4:15).

Diğer bir nokta ise, yukarıda açıkladığım gibi, Oğul'un beden alması onun tanrılığını ortadan kaldırmaz veya sınırlayamaz. İsa Mesih Tanrı olarak, tanrılığın bütün doluluğuna sahiptir. Tanrı'nın tahtta oturması O'nun tanrılığını ortadan kaldıramayacağı gibi, beden alması da O'nun tanrılığını ortadan kaldıramaz. Taht gökte bulunsa bile neticede Tanrı'nın yarattığı bir şeydir. Tanrı tahtta otururken bütün yaratılışa hükmettiği gibi, beden aldığı da tanrılığını sürdürür. Yaratılan hiçbir şey Tanrı'yı sınırlayamaz. Tanrı zamana ve mekâna bağımlı değildir.¹⁶

“Oğul'un beden alması onun tanrılığını ortadan kaldırmaz veya sınırlayamaz.”

Özetlemek gerekirse, Hristiyanlar üç tanrıya değil, aynı doğayı paylaşan ve Üçlülük olan tek Tanrı'ya inanırlar. Baba, Oğul ve Kutsal Ruh aynı özü paylaşan ama her birinin kişiliği olan tek Tanrı'dır. Oğul, Baba'dan ezeli doğan Tanrı'nın her zaman var olan Sözü'dür. Söz, bakire Meryem'in rahminde insana bürünerek, insan bedeni alarak dünyaya gelmiştir. İnsan olduğu için insanların temsilcisi olabilir ve onların günahına kefarete olabilir. Söz beden aldığı da bütünüyle insan olmuştur ama bütünüyle tanrısal doğasını da korumuştur. Bu iki doğa İsa Mesih kişisinde birbirini yok etmeden biraraya gelmiştir. O nedenle İsa Mesih hem bütünüyle insandır hem de bütünüyle Tanrı'dır.

Tanrı Sözü beden alıp insanların arasına gelip yaşamıştır ve Baba Tanrı'yı tanıtmıştır. Çarmıhta insanların yerine ölecek onların günahları uğruna kendini kurban olarak sunmuştur. Ne kadar yüce bir Tanrımız var! Ne kadar büyük bir sevgi! Tanrı olduğu halde insanlar için kendini bu kadar alçaltan Tanrı sonsuzluk boyunca övülmeye ve yüceltmeye layıktır! **E**

Sonnotlar

- ¹ Murat Bağır, “İznik-İstanbul İman Bildirgesi Ekseninden İsa Mesih'in Tanrısal Oğulluğu”, *e-manet*, Sayı 59 (Temmuz-Eylül 2020), s.15-19.
- ² Murat Bağır, Kutsal Kitap Ayetleri Ekseninden İsa Mesih'in Tanrı Oğulluğu”, *e-manet* Sayı 60 (Ekim-Aralık 2020), s.14-19.
- ³ Salih Akdemir, *Kitab-ı Mukaddes ve Kur'an-ı Kerim'e Göre Hz. İsa* (İstanbul, Türkiye: Kuramer, 2017), s. 184.
- ⁴ Kevin Giles, *The Orthodox Doctrine of the Trinity* (Priscilla Papers 26:3 (Summer), 2012).
- ⁵ Philip Kariatlis, “St. Basil's Contribution to the Trinitarian Doctrine: A Synthesis of Greek Paideia and the Scriptural Worldview”, *Phronema*, Cilt 25, 2010, s. 64.
- ⁶ Sara Hussein, *Early Christian Explanations of the Trinity in Arabic in the Context of Muslim Theology*, doktora tezi, (Birmingham Üniversitesi, Büyük Britanya, 2011), s. 234.
- ⁷ Akdemir, s. 183.
- ⁸ Reda Samuel, *Is Christology Shirk? The Incarnation of Christ in Arabic Christian-Muslim Encounter (A.D. 750 – A.D. 1050)*, doktora tezi, (Fuller Teolojik İlahiyat Fakültesi, Pasadena, Kaliforniya, 2014), s. 308.
- ⁹ Akdemir, s. 181.
- ¹⁰ A.g.e., s. 183.
- ¹¹ Najib Awad, *Orthodoxy in Arabic Terms: A Study of Theodere Abu Qurrah's Theology in its Islamic Context* (Berlin: Walter de Gruyter, 2015), s. 342-344.
- ¹² A.g.e., s. 328-330.
- ¹³ A.g.e., s. 328-330.
- ¹⁴ Akdemir, s. 184.
- ¹⁵ Awad, s. 378-379.
- ¹⁶ Mark Beaumont, *Christology in Dialogue with Muslims: A Critical Analysis of Christian Presentations of Christ for Muslims from the Ninth and Twentieth centuries*, doktora tezi (Open Üniversite, Milton Keynes, Büyük Britanya, 2002), s. 52.

“Tanrı'nın Sözü, Tanrı'nın amacını gerçekleştirme aracıdır. Kilise kurarken günahkarı ikna etmek, günahta kaybolanların Hristiyan olmalarına yardım etmek, cemaati oluşturmak ve hizmet edecekleri görevlendirmek için ihtiyacımız olan asıl güç Tanrı'nın Nihai Sözü'dür. Kiliseyi geliştirirken haftanız, Tanrı Sözü'nün açılıp açıklanmasıyla dolu olmalıdır.”

David Doran, Jr.

“To the Church Planter: 6 Wise Words and Where to Find them”, *Detroit Baptist Theological Seminary*, 23.09.2016 < <https://dbts.edu/2016/09/23/to-the-church-planter-6-wise-words-and-where-to-find-them/> > (31.02.2021 tarihinde erişildi).

Natan Değiliz Ama...

▣ *Ken Wiest*

Bir krala günah işlediğini söylemek üzere Tanrı tarafından görevlendirilmek kulağa harika bir "hizmet fırsatı" olarak gelmez! Yetki mevkiinde bulunanlara gerçeği söylemek risk ve gelecekle ilgili belirsizlik getirir. Natan bunu yaşadı; hani, zina yapan Davut'u azarlamak ve tövbe fırsatı sunmak üzere görevlendirilen Natan (2Sa. 12:1-15). Kendisi görevini iyi yaptı ve Davut tövbe etti. Çoğumuz günah işleyen liderlerle yüzleşmeye çağrılmıyoruz. Yine de kilise liderlerinin günahları gazetede manşet haline geliyor bugünlerde.¹

Saygı duyduğumuz ve yaptıklarını takip ettiğimiz Hristiyan bir lider günah işlediğinde tepkimiz ne olmalı? Hristiyan liderin günahı ve sonuçlarıyla başa çıkma sorumluluğumuz olmasına karşın bu tür günahlara dair haberler bize ağır gelebilir. Mesih'in izleyicileri olarak nasıl davranmamız gerek?

Aslında daha önemli soru şu: Günah teolojimiz nedir? Her gün, çevremizde ve içimizde günahı görüyor, hissediyor, ona karşı çıkıyor ve onunla mücadele ediyoruz. Bazen günahı yeniyoruz, bazen yenik düşüp onun zehirli sonuçlarına katlanmamız gerekiyor. Günahı daha iyi anlarsak Müjde'nin nasıl "iyi haber" olduğunu daha iyi kavrarız. Müjde asıl problemimizin ne olduğunu söyler ve onu çözer. Günah teolojisini anlamamız, bizi sadece ufak tefek değişim sağlayabilen detaylara odaklanmaktan alıkoyar. Ayrıca bu doktrini iyi bilirsek, bizim başkalarının günahlarını ele alırken dengeli olmamızı sağlar.

"Günahı daha iyi anlarsak Müjde'nin nasıl 'iyi haber' olduğunu daha iyi kavrarız."

Bu makalede, özellikle Hristiyan liderler dâhil olmak üzere, başkalarının günahlarını nasıl ele almamız gerektiğine bakmak istiyorum. Aynı zamanda kendi günahımızı görmezlikten gelmek de istemem. Neden mi? Çünkü bu sorun yalnızca "başkalarında" değil, bende de var! Ve günah beni tam bu tutuma sapsanmış bırakarak kör etmek ister!

Günah nedir?

Yaratılış 3'ten günahın aslında insanın iyi ile kötü konusunda karar vermekte özerk olma arzusu anlamına geldiğini anlıyoruz. Teolojik olarak günah "suçluluk" (yani cezaya maruz olma) ve "kirlilik"tir (insan doğasının yozlaşmasıdır). Günahı şu şekilde tanımlayabiliriz: Tanrı'nın isteği olan sözüne itaat etmemek; Tanrı'ya kişisel olarak isyanda olmak (yani sadece "bir kuralı ihlal etmek" değil!). Günah ilişkileri ihlal eder, ilkin insanın Tanrı ile ilişkisini. Bu ihlal ruhsal ölüm olarak nitelendirilir (Ef. 2:1-3). Günah insanın insanla ve insanın doğayla ilişkisini de bozar (krş. Yar. 3:14-19). Günahın sonuçları çok fecidir (Mat. 15:16-20; Rom. 1:24-32; Gal. 5:19-21; Ef. 2:1-3 ve 4:17-19). Kutsal Kitap günahı bu sözcüklerle eşleştirir: utanç, yozlaşma, körlük, şiddet, putataparlık, kibir, şehvet, korku ve inatçı yürek, yani yürek nasırlaşması. Ve tabii ölüm (Rom. 5:12-14)! Günah hem "yasaklanan" bir şey yapmak (cinsel ahlaksızlık, şehvetli bakış) hem de "buyrulan şeyi yapmamak"tır (komşumuzu sevmemek). İlkin, yani yasaklanan şeyi yapıp yapmadığını sınamak kolay ("Yaptım mı?" sorusunu sorarız);

ikincisini ("Buyrulan o şeyi yaptım mı?") daima sınamalıyız ve yaptıkça büyüme söz konusudur ("Bugün komşumu daha da sevdim"). Bütün günahlar kötüdür ve Tanrı'yı üzer, gücendirir; ancak bazı günahlar işleyenin canında veya kilisede yoğun, korkunç ve kalıcı etkiler bırakır.

Adem'le dayanışmamız yüzünden günahkârız (krş. Yar. 5:1-2). Tanrı bizi haklı olarak "Adem"de "günahkâr" olarak ilan eder (Rom. 5:12-21); ayrıca doğmadan önce bile günahkârız doğamız gereği (Mez. 51:5). Yani biz "günah işlemeyen" de günahkârız (doğamız ve konumumuz gereği). Pavlus günahlı doğamızı Romalılar 7:13-25'te iyi açıklar (bkz. ayrıca Yer. 17:9 ve Yar. 6:5). Günahlı doğamız itaat etmek istemez, itaat etme gücü de yok. Günahın kölesiyiz (bkz. Ef. 2:1-3). İnsan Tanrı'ya isyan etmeyi seçer, bize kendini tanıttığı için yani O'nun kendisiyle ilgili vahyinden ötürü O'na şükretmez, O'nu yüceltmez (Rom. 1:18-23). Bunun sonucunda Tanrı dünyayı istediği şekilde yönetmesi için insanı kendi haline "bırakır" (Rom. 1:18'de söz edilen gazabı bu); bu yönetim insanın kararlarında belli olur (Rom. 1:24-32).

Peki imanlı olan bizler günah işleyebilir miyiz hâlâ?

Mesih aracılığıyla günahın egemenliği kırıldı ve Mesih imanlıları artık doğruluğun kölesi konumundadır ve Kutsal Ruh onlarda konut kurmuştur (Rom. 6:1-7:6; 8:1-11). Günahla mücadelemizi ve tanrısayar hayatı sürdürmek için gereken her şeye sahibiz (2Pe. 1:3,4; Flp. 2:13); Tanrı'nın lütfu bize her şeyi verir, "istek" bile dâhil! Lütfu araçlarını kullanarak

"Olgunlaştıkça günahımızda ve arzularımızda sayı ve sıklık bakımından azalma görülmesi gerek."

yardım alınız: Kutsal Yazıları okuyarak, düşünüp tartarak ve uygulayarak (2Ti. 3:16,17; Yak. 1:22; Rom. 12:2; Flp. 4:8,9), Tanrı'nın sözünü duamızda temel alarak (sağlıklı uygulama için bkz. örn. Yu. 15:7), Kutsal Ruh'un Kutsal Kitap'ı aydınlatarak bizi yönlendirmesiyle (Gal. 5:13-26; Rom. 8:11) ve kiliseye katılıp donatılarak ve hizmet fırsatlarımızı kullanarak (Ef. 4:11-16). Bireyler olarak itaat

etmeyi, kötüyü eskiyi "sıyırıp atıp kutsal olanı, iyiyi giyinmeyi", günahı (alışkanlıklarımızı!) öldürmeyi seçmemiz gerek (2Pe. 1:5-11; Ef. 4:22-24 vd.; Kol. 3:5 vdm). Ama bu sadece "eylemler"le ilgili değil, asıl mesele "yürek" ve onu korumamız gerek (Özd. 4:23; Mat. 15:16-20). Bu koruma aslında yine Tanrı'nın sözünün işleyişine izin vermekle olur (İbr. 4:12,13). Olgunlaştıkça günahımızda ve arzularımızda sayı ve sıklık bakımından azalma görülmesi gerek.

Oysa Mesih'te olsak da hala günah işlememiz mümkün ve günahımızla uygun şekilde yüzleşmeliyiz (1Yu. 1:5-2:2). Eğer günah bizim için artık bir sorun olmasaydı Yeni Antlaşma'daki buyruklar yazılmazdı! Kutsal Kitap'ta işlediğimiz günahlarla ilgili atmamız gereken adım "tövbe" olarak nitelendirilir. Biz "tövbe ettik" Mesih'e güvendiğimizde; yani İsa'ya güvenmekten bizi alıkoyan herhangi bir şeyle ilgili "fikrimizi değiştirdik". Bu engellerden bazıları mesela Tanrı, günah, sevap, İsa konusunda toplumun baskısıyla ilgili inançlar veya fikirler olabilir. Ancak tövbe, imanlı olarak kendi günahımızla ilgili güncel "sabit ayar"ımız olmalı. 2. Korintliler 7:2-16'da Pavlus'un sevincini görüyoruz, çünkü Korintliler günahlı bir kardeşe yaptıklarından tövbe ettiler. Buradan ve başka ayetlerden tövbe hakkında dört önemli nokta çıkartabiliriz:

(1) *Günahı açıkça ve dikkatle itiraf etmek* (hafife almak, örtbas etmek, mazerete bağlamak değil). Biz bunu yapmalıyız, aynı şekilde başkalarının günahları betimlerken de açık ve net olmalıyız. Kutsal Kitap'ta bu konuda ağır kelimeler kullanılıyorken biz "hafif" kelimeler kullanmayalım. Eğer söz konusu günah korkunç, utanç verici, feci ise biz de kendi itirafımızda

veya başkalarının kendi günahlarını itiraf etmeye yardım ederken o kelimeleri kullanalım (1Yu. 1:5-2:2).

(2) *Sonuçlara katlanmak*. Günahımız sorunlar doğurur; örneğin ilişkilerimize zarar verir, mesela güven sorunu yaratır. Tövbe, günahımızın sorumluluğunu ve sonuçlarını da kabul etmektir (Örneğin evlilikte güven kaybedilebilir. Tövbe eden eş bunu kabul etmeli ve güveni bir daha kazanmak için uğraşmalı; tabii bu yıllar sürebilir ve bazı durumlarda tekrar kazanılmayabilir). Davut'un yaşadıklarında bunu görürüz. Davut'un günahından sonra, özellikle Avşalom'un isyanı sırasında verdiği tepkilerden Tanrı'nın yargısını kabul ettiğini görüyoruz (2Sa. 12:9-23; 15-16. bölümlerde).

(3) *Tanzim veya telafi* edecek bir şey varsa mümkün olduğunca yerine getirir. Mesela cinsel taciz söz konusu olduğunda mağdurun itibarını geri kazanması mümkün olmayabilir. Ama mahkeme yoluyla kendisine tazminat ödenebilir. Cinsel ahlaksızlık yapan kişi bunu kabul etmeli. Birine herkesin huzurunda iftira attıysak yine herkesin, yani topluluğun huzurunda o kişiye iftira attığımızı itiraf etmeliyiz ve topluluğun huzurunda onun itibarını düzeltmeye çalışmalıyız (2Ko. 7:10-12).

(4) Tövbesinde içten ve kararlı olan kişi söz konusu günahı bir daha işlemek için *plan* yapar. Biraz aşağıda bu planın bazı parçalarını açıklayacağım. (Pavlus 2Ko. 2:5-11'de böyle kişilerin tövbesine örnek veriyor. Bu kişilerin hatalarının sonuçlarının olması gerektiğinden de ağır olmaması için "tövbe edenin" kiliseye katılmasını sağlamak lazım. Böylelikle "aynı hatayı" yapmayabilirler.)

Günahımızı fark eder etmez hemen tövbe etmeliyiz, ertelemek söz konusu olmamalı. Bekledikçe tövbe daha zor olur.

Yukarıda yazdığım "tövbe ile ilgili" ilk adımlar herkes için geçerli. "Lider" diye başka bir tövbe şekli beklemek söz konusu değil.

"Günahımızı fark eder etmez hemen tövbe etmeliyiz, ertelemek söz konusu olmamalı."

Başkalarının günahlarını nasıl ele almalıyız, değerlendirmeliyiz? Günah işleyen kişi özellikle bir lider, pastörümüz, örnek aldığımız biri olursa?

İlkin teolojimize bakmalıyız! O zaman herkesin günah işlediğini, hele de ölene kadar bir şekilde günah işleyeceğini fark ederiz; bu gerçek yeni Hristiyanlar için de geçerli, liderler için de (Rom. 3:9-23; 1Kr. 8:46; Özd. 20:9; Vai. 7:20; Yşa. 53:6). İmanlı insanlar günah işleyebilir yani (1Yu. 1:5-2:2). Belki günah işlemiş kişinin kim veya ne olduğuna odaklandığımız için örneğin bir liderin günahı karşısında şoke olabiliriz, öfkelenebiliriz ama teolojimiz yerindeyse şaşırmayız ('Böyle bir şey nasıl olur, anlamadım' demeyiz). Bazı günahlar, özellikle liderlerin günahları ciddi sonuçlar doğurabilir.

Günaha yaklaşımımız iki yönden farklılık gösterir: Bir bize karşı işlenen günahlara yaklaşımımız var, bir de bizi etkileyen ama bize karşı olmayan günahlara yaklaşımımız var.

Bize karşı işlenen günahları bağışlamalıyız. Söz konusu günahı sıradan bir imanlının veya bir liderin işlemesi fark etmiyor (Ef. 4:32; Kol. 3:12-13). Şuna dikkat edin: Bağışlama günahlar içindir; insani zayıflıklar, kusurlar veya kazaen olan şeyler için anlayış gerekir. Bağışlamamız Mesih'in bizi bağışlamasına dayalı; bağışlama "koşulsuz" dur ve – bu önemli – **barışmadan, uzlaşmadan farklıdır**. Bağışlama ilişkilerimizin "sabit ayarı" olmalı (Özd. 19:11). Matta 18:21-

35'e göre bağışlamayı reddetmek bizi günahlı kişiye veya olaya köleleştirir ve Tanrı tarafından cezalandırılır. Bağışlayan kişiyi nasıl tasvir ederiz? Günah işleyene karşı kin beslemez, onu cezalandırma veya utandırma isteği yoktur, herhangi bir ilişkide aklında tuttuğu günahı bu kardeşe karşı kullanmaz, onu hatırlatmaz, bu günaha odaklanmaz veya ilişkisinde değişiklik yaratmak amacıyla onu bir "kaldıraç" olarak kullanmaz. Günah işleyen kardeşin kendisine herhangi bir "borcu" yoktur. **Bağışlamak şunlar değil:** Olayı unutmuş, olayın acısı artık dinmiş, günah işleyenin sorumluluğunu yoksaymış ya da günahı indirgemiş ("Sadece bir hataydı, merak etme") olmak bağışlanmış olmak anlamına gelmiyor. Bağışlamak, o kişiyle arasındaki ilişki hakkındaki düşüncelerinin ve duygularının artık o kişinin günahına dayalı olmamasıyla kendini gösterir. Elbette kişinin uzlaşma için uzun bir zamana ihtiyacı olabilir, o farklı bir konu (ama süreç aynı; birazdan yazacağım); ilişkiyi eski haline getirmek, eski güven seviyesine getirmek zor olabilir (günahın sonucudur bu ve tövbe sürecinde bunlardan bahsettim).

İlişkiyi nasıl onarırız?

Matta 18:15-20 ve Galatyalılar 6:1'de bu süreç açıklanır. İlk birebir diyalog, sonra iki veya üç tanık önünde durumu anlatmak. Tanıklar hangi kardeşin algısının daha doğru olduğunu saptar. Sonra kiliseye haber verilir; her bir adımda "tövbe" çağrısı daha sıkı bir şekilde yapılır. Tövbe yoksa "putperest ya da vergi görevlisi say" süreci tamamlanır. Pavlus bu son adımı

1. Korintliler 5:3-5'te "kiliseden dışlama" olarak niteler. Bu "disiplin" sürecinin asıl amacı kardeşi kazanmak ve kiliseyi pak kılmaktır (1Ko. 5:3-5; 2Se. 3:14,15). Kardeş kazanılmazsa hiç olmazsa kilise pak kalır. Bu süreç her zaman kolay değil. Mesela "zaman"lama anlatılmaz bu ayetlerde, konuşmalar da istediğimiz kadar net ve şeffaf olmayabilir. Matta 7:1-5'e göre bu sürece katılmadan önce

"Bu 'disiplin' sürecinin asıl amacı kardeşi kazanmak ve kiliseyi pak kılmaktır."

"gözümüzden mertegimizi" çıkartmamız gerek; bu da Galatyalılar 6:1'de bahsedilen "ruhsallığın" bir belirtisi.

Peki, bir liderin özellikle bana karşı günah işlememişse ne yapmam gerekiyor?

Kilisenin (ya da Hristiyan kurumun) izlemesi gereken süreç nedir? Pastör olsun, bir kurumun lideri olsun, liderlikle ilgili prensipleri ve (liderin karakteri, becerileri ve bilgisi bakımından) beklentileri Kutsal Kitap'ta bulunan ilgili tüm ayetlerden öğrenebiliriz (Mar. 10:45; 1Ti. 3:1-10; Tit. 1:5-9; 1Pe. 5:1-4). Aynı şekilde kurum olsun kilise olsun, fark etmez, günahı denetlemekle veya hesap sormakla ilgili ayetler de aynı. Bir liderin günahını ele almak daha zor, çünkü liderin bir şöhreti var. Bunu kabul etmek lazım. Bu süreçte günah teolojimizi hatırlamamız gerek. Galatyalılar 6:1'e göre hem liderin tövbe etmesini sağlamalıyız hem de (mümkünse) onu hizmete yeniden kazandırma sürecini yürütürken günah (kibir mesela) işlememiz olasılık dâhilinde olduğu için kendimize dikkat etmemiz gerek. Hiç kimse, liderler dâhil, tek başına ayakta kalabilmek için yeterli ruhsallığa ya da akla sahip değil; aslında liderin düşüşü bunu hatırlatır bize. İblis hepimizin zaafını bilir ve kilise ile liderin yıkımı için bunları kullanır (1Pe. 5:8; 2Ko. 2:10). Liderlerin ve pastörlerin ayartılma seviyesi ve düşme fırsatları daha çok, ayartının sonuçları ve düşüş daha ağırdır (krş. Yak. 3:1-2; örnek olarak Yar. 39'da Yusuf'u düşünebiliriz). Bu düşünceler lidere mazeret sunmaz; tersine bizim konuya yaklaşımımızda alçakgönüllü olmamız gerektiğini anımsatır.

1. Timoteos 5:19-21 bize bir başlangıç noktası sunar. Bir olayı ya da karakter kusurunu görmüş üç tanık gerekir. Onların tanıklıkları güvenilirlikleri saptanınca kabul edilmeli. Lidere duyduğumuz saygımızdan ve sevgimizden ötürü tanıkları küçümseme eğilimimize direnmemiz gerekir. O yüzden bir grup (ihtiyar heyeti en iyisi; kilise söz konusu değilse yönetim kurulu olabilir) soruşturmayı yürütmeli; bu grubun liderden bağımsız, Galatyalılar 6:1'deki niteliklere sahip olanlardan oluşması gerekir. Kendi günahından tövbe etmeye yanaşmayan (daha önce bahsettiğimiz dört nitelikten biri bile eksikse, tövbe etmiyor demek) lider kilisenin önünde (kurum ise kurumun destekçilerinin önünde) azarlanır ve hizmetten uzaklaştırılır (en azından bir müddet), çünkü 1. Timoteos 3 ve Titus 1'deki niteliklerden en az biri yoktur onda artık ("ayıplanacak yönü var" şimdi). Kiliseye ve kuruma net ve şeffaf bir açıklama yapılması gerekir (ancak kirliliğe detaylar gerekemeyebilir, günaha maruz kalan kişilerin isimleri gerekemeyebilir). Kilise liderin hizmete dönmesi konusunda hikmetli davranmalı. Bunun zamanlaması günahın ciddiyetine, tövbenin içtenliğine ve tövbe "planı"nın hayata geçirilmesine dayalı; tahminen bu aylar değil, yıllar sürecektir bir süreç olabilir. Tövbenin dört niteliğini unutmamalıyız! Eski haline dönmesi imkânsız diyerek peşin hükümlü olmamalıyız; Müjde'nin gerçeklerinin ışığında kazanmaya çalışmaya devam edilmeli. Bu esnada lidere açık veya gizli olarak hakaret etmemeye dikkat edin (hani Gal. 6:1'den bahsettik!); ancak bundan kaçınırken "hiçbir şey yapmayalım" düşüncesine de kaymamak gerek. Bir de Pavlus 1. Timoteos 5:24'te ayrı bir gerçeği hatırlatır bize; bu disiplin süreci sonuçsuz gibi görünse bile Tanrı herkesin günahını eninde sonunda açığa çıkarır.

Bir liderin veya pastörün günaha düşmemesi için ona nasıl yardımcı olabiliriz? Bir lider bütünlüğünden ödün vermemek için nasıl emin adımlar atabilir?

"Disiplin süreci sonuçsuz gibi görünse bile Tanrı herkesin günahını eninde sonunda açığa çıkarır."

Aslında hem pastör veya lider hem de hepimiz bütünlüğümüzü korumak için aynı adımları atmalıyız. Bu adımlar sadece cinsel ahlaksızlıkla ilişkili değil. Son yıllarda dünyada kilise veya Hristiyan kurum liderlerinin disipline alınmasıyla sonuçlanan günahları çeşitli: açgözlülük (para, güç konum), evlilik ve ailede kusurlar, sözel ve duygusal istismar. İlk "koruma adımı" şu: Farklı seviyelerde hem olası günahlara somut engeller oluşturmak hem de ilişkisel hesap vermeye, denetlenmeye açık olmak (bkz. Özd. 1:7; 4:23; 27:17). Somut engeller oluşturmak basit: Hizmeti "takım" olarak gerçekleştirmek, ofisteki kapıyı *her zaman* açık tutmak, grup halinde seyahat etmek gibi şeyler. Hesap vermeye, denetlenmeye razı olmak süreklilik göstermeli, başka liderlerle yapılmalı (dikkat edin, çoğul!), dürüst, şeffaf ve derin, eylem gerektiriyorsa yetkili kişilerle olmalı. Özellikle liderin eski hale getirilmesi söz konusu ise bu hesap verme, denetlenme işini başka insanlar planlamalı. Planı lider yaparsa planın aksaklıklarını, yani karşısındakini "nasıl atlatabileceğini" bilir. Bütün bunları yaparken belki en basit "koruma yolu"nu unutuyoruz ama unutmamalıyız: Liderlerin en büyük ihtiyacı samimi dostlardır. Önünde dürüst ve şeffaf olabileceği, ondan dürüst ve tam bir değerlendirme bekleyebileceği bir dost. Bu kusursuz bir çözüm mü ve bütün günahları engeller mi? Hayır ama günah teolojimiz ışığında uygun bir adımdır. Bu denetleme yapmamak aslında ciddi bir hata ve bu konuda hata yapıldığı anlaşılınca durumun değiştirilmesi gerekir. Denetlemeyi yapmayan ya da eksik yapanlar da suçlu bulunabilir.²

Tabii ki kilisemizdeki veya görev aldığımız kurumdaki liderimiz için dua etmek büyük bir ihtiyaç ve yeteri kadar edilmiyor. Liderlerimizin İblis'in baş hedefi olduklarını unutmayın.

Onların bütünlüğü, yetkinliği ve korunması günlük dualarımızdan biri olmalı. Kendi korunmamız ve bütünlüğümüz için de dua etmeliyiz (krş. Mat. 6:13). Günah işlemiş bir lider için dua ettiğimizde onun ailesi, kilisesi ve toplumdakiler bu duruma tanık olmuş imanlı olmayanlar için de dua edelim. Bu feci olayda Tanrı kendisini yüceltsin diye de dua edelim.³

Bir liderin günahı hem hizmetini hem de kilisesini büyük ölçüde etkiler. Peki, bizim ne düşünmemiz, neye inanmamız doğru?

Belki size şaşırtıcı gelecek ama lider hakkında neler ve ne ölçüde düşünüyorsak aynı konuda ve ölçüde kendimizi yoklayalım.

Tanrı bu günahı ve sonucundaki yargıyı kiliseyi temizlemek için kullanabilir. Tanrı Eski Antlaşma'da İsrail'i yargılayarak pak kıldı (Hez. 20:36-38); Elç. 5:1-11 de buna bir örnek. Bazen bu yargı diğer ulusların gözü önünde de oldu ve bu utanç aslında yargının bir parçası, arındırıcı unsuru (Hez. 39:23). Bir liderin günahı özellikle kilise ve imanlılar için düşünüp tartma, kendini yoklama fırsatı sağlar. 1. Timoteos 5:19 ve devamı aslında bize önemli bir prensip aktarır: Kilise olarak (kurum olarak da!) böyle olayın utanç içinde örtbas edilmesi değil, kilisenin (kurumun ve kurumun destekçilerinin) önünde şeffaflıkla ve net bir şekilde konuşulması gerek. Bunun hem lidere hem de kiliseye yararı var. İnsanlar yukarıda yazılanları uygulayabilir, lider de azarlama içeren bu uygulamalardan fayda görebilir. Açıklık her zaman herkes için yararlı ve daha güzel (bkz. Mez. 32).

“Bir an bile kalkanımızı indirmek ya da ‘yaşlandım, artık kendimi bırakabilirim’ diye düşünme lüksümüz de yok.”

Tanrı'nın liderleri dâhil hiç kimse ağır günah işlemekten muaf değil (bkz. 1Ko. 10:12). Hepimiz ruhsal savaşımızda mücadele etmeye devam etmeliyiz (2Ti. 2:1; Ef. 6:10). Bir an bile kalkanımızı indirmek ya da “yaşlandım, artık kendimi bırakabilirim” diye düşünme lüksümüz de yok.

Şeytan sabırlı, doğal benliğin ve dünyanın çekiciliği de daima önümüzde. Liderler ve bizler Tanrı'nın sözünü okuyarak, Kutsal Ruh'un yüreğimizi yoklamasına ve sözün etki etmesine izin vererek (İbr. 4:12; Mez. 139:23-24; Özd. 4:23) günaha karşı bir siper koyarız, Tanrı'nın yolunu gittikçe daha çok severiz.

Ayartmaya karşı direnmek için farklı yollar var ve duruma bağlı olarak doğru olanı seçmemiz gerek. Bazı ayartmalara direnmeliyiz (Yak. 4:7), bazılarında kaçmalıyız; mesela gençlik arzularından kaçmalıyız (1Ko. 6:18 ve 2Ti. 2:22). Ayrıca bizim “bakış açımızı” iyice korumamız gerek bu konuda. Yusuf'u ele alalım. Kendisi karşı karşıya kaldığı ayartmayı farklı şekillerde yorumlayabildi. Mesela Yusuf, “Potifar'ın karısı beni istiyor, kimse öğrenemez, zaten evin reisi benim ve sonuçları bile örtbas edebilirim” diye düşünebilirdi. Oysa Yusuf bu ayartıyı “Tanrı'ya ve efendisine bir suç” olarak algıladı ve kaçtı. Bakış açısı ile özdenetim el ele gider. Bakış açımız Tanrı'nın sözüyle biçimlendirilir.

Tanrı bizi görür (Özd. 5:21). Bu hem bize teşvik hem de kendi yüreğimizi korumak adına bir uyarı (1Ti. 4:12-16). Biz başka “ateş duvarları”nı aklımıza getirmeliyiz: Başkaları günahımızı görür, utanç duyarız; kilisemiz, ailemiz, hizmetimiz ve tanıklığımız zarara uğrar. Günah hiçbir zaman sonuçlarına değmez; “bir anlık zevk” uzun vadeli zarar ve kayıpla kıyaslanamaz. Her bir imanlı, liderler dâhil, Hristiyan hayatını Kutsal Ruh'un gücüyle sürdürür (Rom. 8; Gal. 5:22-26). Armağanlar, karizma veya başarı verimli bir hizmeti veya tanrısayar bir hayatı garanti

edemez. Bunu fark etmeyip ister doğal ister ruhsal kendi armağanlara güvenen liderler Şeytan'ın ayartmalarının ana hedefleri olurlar.

Kilise veya kurum, bir liderinin günaha düşüşünün etkilerini azaltmak için tedbirler alabilir. Bizim liderleri idealize etmememiz, onları "heykel kaidesi"ne yerleştirmememiz lazım. Kilise veya kurum tek bir kişi, onun adı veya şöhreti üzerine kurulmamalı. Bizim liderleri putlaştırma eğilimimiz aslında Müjde'ye terstir (1Ko. 1-4). Hem kilise açısından hem de lider açısından lidere hakkından fazlasını vermememiz iyidir; bu hem lideri alçakgönüllü kılar hem de onun hizmetini Müjde'nin ışığında doğru yerde konumlandırabiliriz.

Kurumun yöneticilerinden bazıları pastörler olsa iyi olur (tersi de olabilir; kilisenin ihtiyar heyetinde kurumun liderleri olabilir). Neden? İkisi de hizmetkâr, ikisi de hizmetin, ayartıların, en iyi denetlemenin ne anlama geldiğini bilir. Bir de maalesef ikisi de kaçamak nedir bilir ve özellikle o konuda şeffaf ve dürüst tavırlarla ve sorularla birbirine yardım edebilir.

Bir lider günah işlediğinde onun eski hizmetinin boş olduğunu düşünmek yanlış olabilir. Yani onun eski vaazları, yazdığı kitapları veya verdiği öğütleri, Tanrı'nın sözüne uygun oldukları takdirde, "artık değeri kalmadı, sıfır" veya "çöpe atalım" diye düşünmek yanlış.⁴ Ağır bir günah işleyen (ve tövbe eden) Davut'un yazdığı mezmurları atmıyoruz Kutsal Kitap'tan mesela. Tanrı'nın her zaman toprak kaplar kullandığını fark ediyoruz (2Ko. 4:7). Ayrıca bir liderin günahıyla bütün liderleri güvenilir olmamakla karalamayın. Müjde'nin gerçeği Mesih'e ve Mesih'in yaptıklarına bağlı. Liderlerin günahlarıyla uğraşırken mantığınızı kaybetmeyin.

İnsanlar günah işlemiş liderlerle yüzleştiklerinde liderler tövbe etsinler diye dua edelim. Davut'un 2. Samuel 12'de anlatılan durumu bize teşvik verir. Davut'un günahın sonuçlarına katlanması gerekiyordu, hatta kendisi krallıktan bile uzaklaştı bir müddet. Bir lider tövbe ederse onun lider konumuna tekrar gelmesi iyice değerlendirilmeli. Eski hizmetine kavuşturmak istenen liderin hala

"Bir lider günah işlediğinde onun eski hizmetinin boş olduğunu düşünmek yanlış olabilir."

1. Timoteos 3 ve Titus 1'deki liderlik vasıflarına uygun olup olmadığına karar vermeli. Birçok durumda, tövbe eden liderlerin hızla hizmete dönmesi sağlanır, *çünkü* başarı, armağanlar veya liderin para toplama yetenekleri yüksektir. Bu ayartmaya karşı direnilmeli.

Günah ve ayartma Yaratılış 3'ten beri insan tecrübesinde yer alır. Günah hem "perde arkasında" hem de bazen "tam sahne"de olacaktır. Bu gerçeklik "yeni yer ile yeni gök" gelene kadar devam edecek (Va. 21:1-22:6). Bunu görmezlikten gelemeyiz. Yani ister kendi hayatımız için olsun ister başkalarının hayatı için olsun, günahı Kutsal Kitap'a uygun şekilde değerlendirmemiz gerek. Ve başkalarına yardım etmemiz gerek. Biz belki "Natan rolünü" üstlenmeyeceğiz; yine de cesurca ve sadakatle başkalarının günahlarını ele almamız gerek. **E**

Sonnotlar

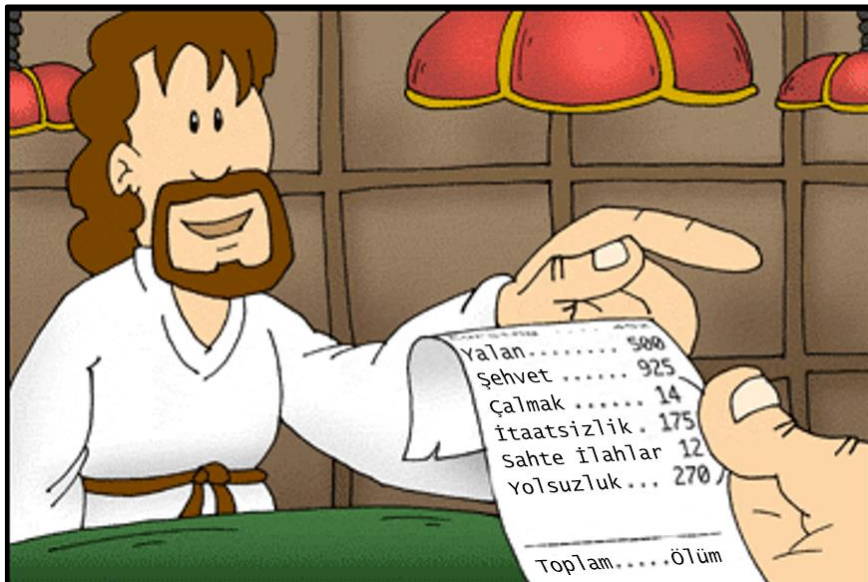
¹ Ben bu makaleyi yazmadan evvel Ravi Zacharias'ın günahları ortaya çıkmıştı. Ravi'nın hizmetine bağlı olan ya da hizmetinden etkilenen kişiler tabii ki şoke oldu. İnsanlar bu tür durumlarda çoğunlukla şu soruları sorar: "Nasıl oldu da böyle bir adamı kullandı RAB? Hizmetinin değeri artık bitti mi? Kendisi kurtuldu mu ya da kurtuluşu kaybetmiş mi acaba?" Ben burada bu soruları cevaplamayacağım; belki şu makalenin konuyla ilgilenenlere yardımı olur: Ken Wiest, "Yaptıklarına Göre Yargılanmak' mı? 'İmanla Kurtulmak' mı? Yoksa Her İkisi mi?", *e-manet*, Sayı 22 (Ekim-Aralık 2010), s.8-11. Makale o olayla ilgili değil ama benzeri bir olayı değerlendirmeye ve onun tekrar yaşanmamasına yararı olmasını diliyorum. Olayı derinlemesine değerlendiren birkaç kişi oldu. Örneğin, önceden RZİM UK olarak bilinen The Oxford Center for Christian Apologetics itirafı iyiydi: "Statement from the Board of Zacharias Trust", *The Oxford Center for Christian Apologetics* < <https://theocca.org/news/> > (31.03.2021 tarihinde erişildi). Başka kişilerin değerlendirmeleri için şunlara

bkz.: Russell Moore, *Enraged by Ravi (Part 1): The wreckage of Ravi Zacharias*, *RussellMoore.com*, 15.02.2021, < <https://www.russellmoore.com/2021/02/15/enraged-by-ravi-part-1-the-wreckage-of-ravi-zacharias/> > (27.02.2021 tarihinde erişildi); Russell Moore, *“Enraged by Ravi (Part 2): What if you were converted or disciplined under a ministry like Ravi’s”*, *RussellMoore.com*, 16.02.2021, < <https://www.russellmoore.com/2021/02/16/enraged-by-ravi-part-2-what-if-you-were-converted-or-disciplined-under-a-ministry-like-ravis/> > (27.02.2021 tarihinde erişildi); Douglas Groothuis, *“Enraged by Ravi (Part 1): The wreckage of Ravi Zacharias”*, *DouglasGroothuis.com*, 19.02.2021, < <https://douglasgroothuis.com/2021/02/19/apologetics-after-the-two-deaths-of-ravi-zacharias/> > (27.02.2021 tarihinde erişildi); Randy Alcorn, *“Randy Alcorn’s Blog: Ravi Zacharias”*, *Eternal Perspectives Ministries*, < <https://www.epm.org/blog/tag/ravi%20zacharias/> > (27.02.2021 tarihinde erişildi); Craig Keener, *“Some Biblical Reflections on the Ravi Zacharias Scandal”*, *Bible Background: Research and Commentary from Dr. Craig Keener*, 23.02.2021, < <https://craigkeener.com/some-biblical-reflections-on-the-ravi-zacharias-scandal/> > (27.02.2021 tarihinde erişildi). Sam Allberry’nin Twitter hesabında da birkaç kişinin görüşü var: < <https://twitter.com/SamAllberry> > (27.02.2021 tarihinde erişildi).

² Bunun bir örneği için bkz. *“Statement from the Board of Zacharias Trust”*, *The Oxford Center for Christian Apologetics* < <https://theooca.org/news/> > (31.03.2021 tarihinde erişildi).

³ Dr. Bob Kelleman, *“7 People We Can Pray for When a Christian Leader Falls”*, *RPM Ministries*, 15.02.2021, < <https://rpmministries.org/2021/02/7-people-we-can-pray-for-when-a-christian-leader-falls/> > (27.02.2021 tarihinde erişildi).

⁴ Bu konuda yukarıda koyduğum linklerde birbirinden farklı düşüncelerin yer aldığını biliyorum. Kurumlar ve kiliseler bu konuda farklı düşünebilir, kilisedekileri korumak veya kurum veya kilisenin ilerdeki hizmetini korumak adına vaazları, kitapları vs ortadan kaldıracaklar; ben onların kararına karşı değilim. Benim vurgulamak istediğim nokta şu: Bir insanın günahı, ne kadar feci olursa olsun, daha önceki hizmetini değersizleştiremez. Bu da söz konusu günahı küçümsüyorum anlamına da gelmesin. Yapmak istediğim şey gerçeği veya Müjde’yi korumak. Çünkü söz konusu hizmetin ve Müjde’nin başarısı ve etkisi asla ve asla herhangi bir kişiye ait değil, Tanrı’ya ait. İnsanlar değil, Tanrı büyüme sağlar, başarı sağlar (1Ko. 3:5-17; 12:4-11). Liderlerin hizmeti, karizmatik ve başarılı bile olsalar, sonunda biter, kötü veya iyi şekilde. Ama hizmet ve müjde başarıyla sürer (2Ti. 2:9).

Corey Adams’a teşekkürler (bkz. Rom 6:23)

19-04-2005

Bunu ben ödeyeceğim, canım.

© Bible Gateway. İzin ile kullanıldı.

Reform ve Tapınma

▼ *Aaron Denlinger*

☞ *Egesu Özkara*

Dr. Aaron Denlinger, Sanford, Florida'daki Reformation Bible College üniversitesinde Kilise Tarihi ve Tarihsel Teoloji profesörüdür.

“**K**iliseye Tanrı'ya tapınmak için gideriz, bu da bir şeyleri almakla değil, bir şeyler vermekle gerçekleşir.”

Tanrı'nın halkının toplu tapınmasına dair böyle söylemler Hristiyan literatüründe ve Hristiyan sohbetlerinde bolca geçer. Bunlar kulağa ikna edici gelir. Ne de olsa Kutsal Yazılar “vermenin, almaktan daha çok mutluluk verdiği” konusunda bizlere güvence vermiştir. İngilizce “tapınma (*worship*)” kelimesi etimolojik olarak – Eski İngilizcedeki “değer (*worth*) atfetmek” anlamına gelen bir terimden geliyormuş* anlaşılır – tapınmayı, Tanrı'ya bir şeyler verme eylemi olarak görmeye uygundur.

Gerçekte böyle söylemler – eminim ki bu söylemlerde bulunanların niyetinin aksine – Hristiyanlar olarak neden birlikte tapınmak üzere toplandığımıza ve toplandığımızda aslında kimin orada bulunduğu dair yanlış anlaşılımları ortaya koyar. Gerçekten de böyle söylemlerin – ilk anda bıraktığı izlenimle – tapınmanın gerçekte *ne* olduğuna dair anlayışımızın, Reform dönemindeki kazanımların yitirilmiş hali olduğu savunulabilir.

“Reform öncesi kilisede, tapınma yaygın olarak Tanrı ile halkı arasında bir buluşma olarak algılanmaktaydı.”

Reform öncesi kilisede, tapınma yaygın olarak Tanrı ile halkı arasında bir buluşma olarak algılanmaktaydı. Bununla beraber Tanrı'nın pek bir şey söylemediği bir buluşmaydı bu; en azından insanların anlayabileceği bir dilde. Tapınma liturjisi Latince Kutsal Kitap'tan seçmeler içeriyordu, fakat Kutsal Yazıların açıklanması – yani vaaz verme kısmı – tapınmanın esası olarak görülüyordu ve Tanrı'nın halkı, yerel kiliselerinde bir araya geldiklerinde pek nadiren vaaz veriliyordu. İnsanlar o zamanlarda toplantılarında Tanrı'dan anlaşılabilir bir söz duymamış olurlardı; bu onların ya da Tanrı'nın değil, önderlerinin suçuydu.

Orta Çağ döneminde tapınmanın merkezinde vaaz değil, Rab'bin Sofrası vardı. Ekmek ve şarap tapınma alanının doğusundaki en uzak duvarın dibinde kurulmuş bir masaya (“sunağa”) yerleştirilir, bir rahip o masada – sembolik olarak Tanrı'nın önünde onları temsil ederek – sırtı insanlara dönük durur ve bu öğeleri takdis ederdi, böylece bunların (Orta Çağ'daki anlayışa göre) mucizevi şekilde Mesih'in bedenine ve kanına dönüşmesini sağlardı. Rahip, sonrasında bunları başının üzerine kaldırır, halkın günahları için gazabı yatıştıran kurban olarak Baba Tanrı'ya sunar.

O dönemlerde tapınma, insanların Tanrı'ya bir şeyler; yaptıkları kötü şeylerin karşılığında Tanrı'nın gazabını yatıştırabileceğine inandığı bir şeyler *vermesine* odaklıydı. İnsanlar,

* Çevirmen notu: Türkçedeki tapınmak kelimesi aynı zamanda ilahi Olan'a *verme, sunma* fikrini de içerir: ibadet etmek, kulluk etmek...

kiliselerinde Rab'bin Sofrası ritüelini oldukça uzak bir mesafeden izleyerek, bazen de ritüeli görmelerini engelleyen, fakat böylelikle gizemini koruduğu varsayılan bir perdenin ardından, sadece yapıldığını bilerek (çanın çalışıyla) tatmin olurlardı. İnsanlar bu öğeleri (ya da en azından kendilerine sunulan tek bir öğeyi, ekmeği, yani bedeni) alırken – Mesih'in Rab'bin Sofrası'nı ilk paylaştığı esnada "alın ve bunu yiyin" buyruğuna rağmen – pek nadiren baskı hissediyordu. Ne de olsa bunun tek amacı Tanrı'ya bir şeyler *vermekti*, O'ndan bir şey almak değil; bu da zaten ayini gerçekleştiren rahibin arbuluculuğu aracılığıyla yapılmıştı.

Reform, Kutsal Kitap öğretisinin bilhassa aklanma hakkında birçok noktada iyileştirilmesi sırasında, tapınmada geniş çaplı bir yenilenme sağladı. Reformcular, Orta Çağ'daki akranları gibi, tapınmayı Tanrı ile halkı arasındaki bir buluşma olarak algıladılar. "İmanlılar nerede... dini tapınmaya dair hürmetlerini göstermek üzere bir araya toplansalar, [Tanrı] lütfkâr şekilde oradadır ve onların aralarında onları yönetir" (Jean Calvin). Fakat Reformcular bu toplantılarda Tanrı'ya çok daha etkin ve büyük bir rol atfetmiştir ki bu da Calvin'in Tanrı'nın tapınmayı *yönetiyor oluşu* ifadesinde öngörülen bir gerçekliktir.

Yani örneğin, Reformcular Tanrı'nın tapınmada, insanların anlayabileceği kelimelerle konuşmasına izin vermenin – ya da daha doğrusu O'nun sözlerini dinlemenin – önemini anlamışlardır. Günahkârların aklanmalarını sağlayan iman, Tanrı'nın Mesih'te sunduğu

bağışlanma vaadine dayanır. Bu nedenle Reformcular tapınmanın merkezinin, Tanrı'nın, hizmetkârlarının ağzı aracılığıyla vaadini (Müjde'yi) halkına duyurması olması gerektiğini fark etmişlerdir. Bu fark ediş, kilise mobilyalarında önemli değişimlere yol açmıştır; kürsü – hem Kutsal Yazılar için kullanışlı bir kaide hem de hizmetkârın Tanrı adına konuşabilme yetkisinin sembolü olmuştur – sunağın yerine kilisenin ana salonunun odak noktası olarak yerleştirilir.

"Reformcular tapınmanın merkezinin, Tanrı'nın, hizmetkârlarının ağzı aracılığıyla vaadini (Müjde'yi) halkına duyurması olması gerektiğini fark etmişlerdir."

Reformcuların tapınma sisteminde Rab'bin

Sofrası paylaşılmaya devam etti, fakat dikkate değer ölçüde yeniden düzenlendi. Reformcular Sofra'nın paylaşılmasının, halkı temsil eden rahibin Mesih'in bedenini ve kanını Baba Tanrı'ya Tanrı'nın günahlara yönelik gazabını (yeniden) yatıştırmak üzere sunulduğu gerekçesine dayandığını reddettiler; böyle bir kavram, Kutsal Yazıların Mesih'in çarmıhta halkının günahları için kurban oluşunun nihailiğine ve yeterliliğine dair oldukça açık olan öğretisiyle (İbr. 10:14) keskin bir şekilde çatışmaktaydı. Reformcular İsa Mesih'in Sofra'daki mevcudiyeti olgusunu tamamen reddetmediler, fakat bu olgunun gerçekleşme adımını tersine çevirdiler. Sofra'nın Tanrı'nın kendi Oğlu'nu, halkının imandaki birliğinin ve O'nunla paydaşlığının artması amacıyla, halkına sunuşu olarak kabul ettiler. Reformcular, Mesih'in tam olarak *nasıl* mevcut olduğu ve Sofra'yı paylaşan halka sunulduğu konusunda fikir birliğine asla ulaşamadılar, fakat Sofra'yı Tanrı'nın, Tanrı tarafından bahşedilen iman aracılığıyla, Sofra'dan paylaşmaya hazırlanmış olanlara verdiği – esasen, kendi öz Oğlu'nu sunduğu – olağanüstü bir armağan olarak görmek gerektiğinde hemfikirdiler.

Rab'bin Sofrası'na dair bu anlayış benzer şekilde kilise mobilyalarında önemli değişikliklere yol açtı. Sunak, yeniden adlandırılmış haliyle komünyon masası olarak duvardan çekildi. Yeniden hizmetkâr olarak adlandırılmış rahip, masanın çevresinde dolanarak artık halka dönük durmaya başladı; Tanrı'nın olağanüstü armağanını Tanrı'nın halkına sunmaya hazır haldeydi. Tanrı'ya kilisenin rahibi olan aracılırları aracılığıyla bir şeyler vermek için kiliseye

gelmeye alışmış halk, bir anda kendini hem kürsüdeki hem de masadaki hizmetkârları aracılığıyla onlara bir şeyler verme niyetinde olan aktif, yüce ve cömert bir Tanrı'yla (bir bakıma) yüzleşmiş buldu.

Ayrıca vurgulamak gerekir ki Reformcular, Tanrı'nın kendi halkına tapınmada sunduğu armağanlarını bu gerçekliklerden bağımsız olarak yalnızca kendisine dair bilgilere ya da Oğlu'nun kendisine ve yaptıklarına dair sembollere indirgemeyi reddetmişlerdir. Tanrı'nın halkın umudunun temeli olarak halkına sunduğu şeyin aslında Oğlu İsa Mesih olduğunu ısrarla vurgulamışlardır. Calvin, Tanrı'nın Ruh tarafından biçimlendirilmiş iman aracılığıyla edinilen vaatlerinin ilan edilmesi yoluyla, "Mesih'in... bizleri [O'nun] tüm kutsamalarına ortak olmamız için kendi bedenine aşıladığını" yazmıştır. Calvin'in Sofra'ya dair yorumu, vaaz için de aynı ölçüde geçerli olabilir: "O'nun gerçekten vereceğine, benim de bunu alacağıma şüphem yok." Tanrı'nın hem Sözü hem de Sakrament aracılığıyla "gerçekten verdiği" şey Mesih'in kendisidir.

Öyleyse bizler de tapınmayı öncelikli olarak bir "alma değil de verme" eylemi olarak tanımlama konusunda dikkatli olmalıyız. Tapınmayı bu ifadelerle resmedersek, Tanrı'yı tamamen pasif, hatta muhtemelen O'nunla hep birlikte buluşmamızda O'nu gazabı yatıştırılmayı bile bekler halde sunan Reform öncesi düşünce yapısına geri dönme riski taşırız. Kutsal Yazılar'ın "vermek, almaktan daha büyük mutluluktur" (Elç. 20:35) güvencesi, Hristiyanlar olarak birbirimizle sürdürdüğümüz ilişkimizde geçerlidir; yoksulluk çeken biz günahkârların "her iyi ve mükemmel armağanı" Veren yüce Tanrı'yla (Yak. 1:19) buluşması söz konusuysen anlamlı değildir. Tanrı'ya tapınmamızda, bize verdiği armağanlar için O'na minnet dolu bir ezgi söylediğimizde, yakarışlarımızla ve ondalıklarımızla muhakkak bir şeyler veririz de. Ve O'nun bize verdiği armağanlarına duyduğumuz heyecanımız bile aslında O'na bir şeyler vermenin bir yoludur: "Böyle bir gıdayla beslenmek için, canımı O'na veririm" (Calvin). Fakat Tanrı'yla tapınma esnasındaki buluşmamız, bizim tarafımızdan öncelikli olarak vermeyi değil, almayı içeren bir eylemdir. Başka türlü nasıl olsun? Luther'in ölümüne yalnızca saatler kala söylediği ünlü sözündeki gibi, "Wir sind bettler! Hoc est verum." "Bizler dilencileriz! Bu gerçektir."

Kaynak: "The Reformation of Worship" < <https://www.ligonier.org/blog/reformation-worship/> >, 2014 by Aaron Denlinger, Ligonier Ministries (<https://www.ligonier.org/>). Used by permission. İzin ile kullanıldı. 05.02.2021 tarihinde erişildi.

“Öncelikle neden buradayız?’ Bunun temel cevabı... hakiki insanlar olmak, suretinde yaratıldığımız Tanrı’yı yansıtmak... ve bunu bilhassa da ‘İsa’yı izleyerek’ yapmamızdır. Bunun şöyle gerçekleşir: Kişide Kutsal Ruh’un etkin olması sayesinde bir karakter değişimi oluşup gelişir. Bu değişim gerçekten de ‘kuralları izlememiz’ anlamına gelecektir; fakat bunu dıştan bize dayatılmış bir ‘görev’ bilinciyle değil, içimizde şekillenmiş karakter nedeniyle yapıyor olacağız. Ve bu sahidende ‘yüreklerimizi izlememiz’ ve ‘gerçek anlamda’ yaşamamız anlamına gelecektir; fakat bu karakter ancak tamamen işlevsel hale geldiğinde(adeta hayat boyu tecrübe kazanmış bir pilot gibi) gayretimiz, derinlerde şekillenmiş olanı yansıtabilen anlık kararlarla ve eylemlerle meyvesini verecektir.”

N.T. Wright

After You Believe: Why Christian Character Matters (San Francisco: HarperOne, 2010)

Müjdelemede Soru Sormak

▼ Rhonda Wiest

☞ Egesu Özkara

Gregory Koukl La Mirada, Kaliforniya'da bulunan Biola Üniversitesi'nde Hristiyan İnanç Savunması alanındaki bir yardımcı profesördür. Sekseni aşkın üniversite kampüsünde konuşma yapmıştır ve "düşünmeye değer Hristiyanlığı" savunan bir radyo sohbet programının sunuculuğunu yapar. Hristiyanları inançları hakkında daha derin düşünme ve klasik Hristiyanlığa dair bir savunma sunma konularında eğiten Stand to Reason (<https://www.str.org>) İnternet sitesinin kurucusudur.

Tactics, 10th Anniversary Edition: A Game Plan for Discussing Your Christian Convictions

Gregory Koukl

(Grand Rapids, Michigan: Zondervan, 2019)

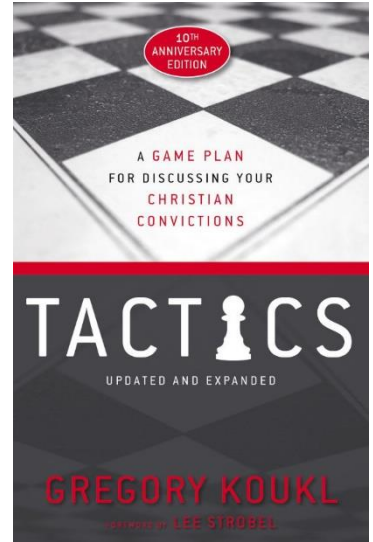
Müjde'yi paylaşma fırsatı karşımıza çıktığında, Kutsal Yazıların gerçeklerini açıkça ilan etmeyi hedefleriz. Çoğunlukla bizi dinleyenlerin direnciyle karşılaşırız. Mesajımızın altını oyan iddialara yüzleşiriz. İnançımıza yönelik her dirence bir karşılık bulmak zordur. Söz konusu meseleye değinirken sonunda eli boş kalabiliriz. Öyleyse kendimizi, insanların Hristiyanlığa dair gerçekleri ciddiye alacağı şekilde savunmaya nasıl hazırlayabiliriz?

Tactics kitabı, müjdelemede birebir sohbetlerden daha resmi müzakerelere kadar oldukça farklı durumlarda kullanılacak bir yol açıklar. Koukl, çatışmaya veya duygusal yüzleşmeye yol açan doğrudan yaklaşım yerine, dolaylı yaklaşımı önerir. Önerdiği yol, soruları hünerli kullanmaktır. Soruları kullandığımız zaman sohbetin kontrolünü kendi elimizde tutarız. Soru soran kişi, sürücü koltuğunda kalır.

Koukl, hasadı toplama konusunda doğal eğilimimizin acele etme olduğunu belirtir. Genellikle bir kişiyi Mesih'e güvenmeye yöneltirken, hasat için toprakta çok hazırlık gerektiğinin farkına varmayız. Toprağın, Müjde'yi almak için hazırlanması gerekir. Bu da zaman gerektirir. Kişinin Mesih'e güvenmeden önce derin düşünüp tartacak, Müjde'nin kendisi için ne anlama geldiğini gözden geçirecek zamana ihtiyacı vardır. Koukl'un amacı bu adanmayı zorlamak değil, yalnızca paylaştığı her kişinin "kulağına kar suyu kaçırmak"tır. Bir başka deyişle, hedefi bu kişiyi, Müjde'ye karşı önyargılarını ya da itirazlarını yiyip bitirecek, aklından çıkmayacak bir soruyla bırakmaktır. "İnsanların daha dikkatli düşünmelerine yardımcı olmak her zaman doğru yönde atılmış bir adımdır."¹ Bu, müjdelemeye yönelik özgüveni bulunmayanlar da dahil olmak üzere, her Hristiyan'ın hedef alabileceği bir amaç.

Soruları Kullanmak

Öncelikle bilgi kazanmak üzere soru sorarız. Karşımızdaki kişi bir iddiada bulunduğunda, "Ne demek istiyorsunuz?" sorusu iyi bir ilk adımdır. Örneğin karşımızdaki, "Siz üç tanrıya

inanıyorsunuz” ya da “Hristiyanlık çok kolay” diyebilir. “Tam olarak ne demek istiyorsunuz?” sorusunu sormak kişiyi bu iddiası hakkında düşünmeye yöneltir. Onun bu söylediğiyle ne kast ettiğinin üzerinde düşünmesini istiyoruz. Sonrasında dinleyen bir yaklaşıma sahip olalım; cevabı bizler için önemli. Onun görüşüne dair bir yanlış anlamaya sahip olmamızı ortadan kaldırır ve kurtulmamış bu arkadaşımızın gerçekte neye inandığını öğrenmiş oluruz. Yüreğinin derinlerinde sahip olduğu görüşleri anlama hedefiyle sorular sormayı sürdürelim. Derin bir şekilde dinlemeye zaman ayırmak, aynı zamanda bizim de bir sonraki adımımızın ne olacağına karar verme konusunda bize zaman yaratır.

Bunun ardından, karşımızdaki kişinin bu iddiasını desteklemesi için sorular soralım. “Bu sonuca nasıl ulaştın?” ya da “Böyle olup bittiğini düşünmeni sağlayan şey nedir?” gibi sorular soralım. Genellikle “İncil değiştirilmiştir” gibi bir itirazla karşılaştığımızda, değiştirilmemiş olduğunu kanıtlamak için hemen atlarız. Bu bizi savunmacı bir konuma yerleştirir. Koukl, “Bunun yerine, araştıran kişinin görüşünü savunmasını sağlayın. Eğer inancınıza karşı bir iddia ortaya atıyorsa, onun bunu savunmasını isteyin.” Unutmayalım ki sohbetin sürücülerini olarak taktikleri *Tanrı'nın özellikleri olan sevgi ve gerekeçyi* resmeden bir tutumla kullanalım.

Birçok iddia karmaşık düşüncelere dayalıdır; insanlar yalnızca duyduklarını tekrar ederler. Onlara sorular sordukça arkadaşımızı iddiasının temelini irdelemeye yönlendiriyoruz. Bir iddiada bulunmak ile (“İsa çarmıhta ölmedi”) bu iddiaya inanma gerekeçesi arasında bir fark vardır. Soru soran arkadaşımızın bir iddiayla tatmin olmasına izin vermeyelim. İddiasını, gerekçelerle desteklemesini isteyelim. Geçerli olmayan gerekçeler sunulduğunda, bunlara sorularla değinin. **Onun görüşünü haksız çıkarmak sizin işiniz değildir; kendi görüşünü haklı çıkarmak onun işidir.**

Arkadaşımızın inançlarını belirginleştirdikten ve ondan gerekçe talep ettikten sonra yönlendirici sorular sorabiliriz. Böylece onu istediğimiz yöne (imana doğru) dürtebiliriz. Fakat varış noktamızdan emin olmamız gerekir. Amacımız bir noktayı açıklığa kavuşturmak mı? Böyle bir soru sorabiliriz: “İsa'nın çarmıha Romalılar tarafından çivilendiği konusunda hemfikir miyiz?” Ya da amacımız argümanın bir zayıflığı ortaya çıkarmak olabilir. Bu durumda şöyle bir soru sorabiliriz: “İsa'nın çarmıha gerilişine tanık olmuş arkadaşın Yuhanna, O'nun orada öldüğüne neden inandı? Açıklar mısınız?” Yeni bir bilgi vermek amacıyla bile soru sorabiliriz. Kutsal Kitap'tan örnek göstererek, “Sen de benim gibi, Kutsal Kitap'ın Aramatyalı Yusuf'un İsa'nın bedenini aldığı ve O'nu kendi mezarına yerleştirdiğini söylediğine katılıyor musun?” diye sorabiliriz.

Bu noktada arkadaşımız iddialarının sağlam bir temeli olmadığını fark edebilir. Arzumuz dostumuzun yüreğini kazanmak olduğu için değindiği noktaların zayıf iddialar olduğunu ortaya çıkarırken nazik olmalıyız. Amacımız iddiayı çürütmekten çok kişiyi ikna etmektir.

Bazen karşımızdaki kişinin bu iddiasını derinlemesine araştırdığını fark ederiz. Bizim kendimizi hazırlamadığımız bir konuda çokça gerekçeye sahip olabilir. Boğulsanız bile pes etmeyin. Arkadaşımızın çalışmaya giriştiğini ve hazırlandığını kabullenelim. Bu konuyu çalışacak zamanımız olduktan sonra başka bir görüşme fırsatımız olmasını dileyelim.

“Araştıran kişinin görüşünü savunmasını sağlayın. Eğer inancınıza karşı bir iddia ortaya atıyorsa, onun bunu savunmasını isteyin.”

Bir iddiayı ele alma taktikleri

Koukl bu süreci Frances Schaeffer'ın yazılarından öğrenmiştir. Öncelikle, arkadaşımızın sunduğu iddiayı soyutup belirginleştirmeliyiz. Sonrasında, "tartışmanın uğruna karşınızdaki kişinin görüşünü kabul edin. Sonrasında bu görüşü bir sınavın. Konuştuğunuz kişinin iddiasının adım adım gidişatına dikkat edin. Gidişatının sizi nereye götüreceğini tespit etmeye çalışın. Eğer olmadık bir noktaya varıyorsanız bunu karşınızdakine belli edin ve kişiyi kendi dünya görüşü rotası konusunda yeniden düşünmeye davet edin."² Mesela ateistler "Tanrı yoktur" der. Bu görüşü benimsediğimiz takdirde nereye varınız? İzleyeceğimiz yollardan biri, insanoğlunun beklentisi olan, doğuştan gelen adalet duygusundan geçer. "Eğer Tanrı yoksa, sence kozmik bir yasa koyucu da yok mu?" diye sorabiliriz. "Eğer yoksa, insanların uyması gereken ahlaki bir yasa da yok mu?" diyebiliriz. "Eğer ahlaki bir yasa yoksa, adaletin üstün bir varlık tarafından gerçekleştirilmesini bekleyemeyiz, değil mi?" "Yani, baskı uygulayan diktatör hükümetlerin hesabı verilmeyecek, öyle mi?" "Ayrıca, eğer sevdiklerine (Allah korusun) saldırılır ve öldürülürlerse, katilleri için nihai bir cezanın da olmayacağı doğru, değil mi?" Bu sorular kişiye, öne sürdüğü iddianın sonuçlarını ve içerdiği gerçekleri irdelemeye meydan okur; sıklıkla sonuçların ve gerçeklerin varlığı noktadan hoşlanmazlar ve daha iyi bir alternatif gerçek üzerinde düşünmeye yönlendirirler.

Bunun yanı sıra, karşınızdakinin bir başka şeye saldırma yoluyla Hristiyan inancına karşı çıkmasına izin vermeyin. Haçlı Seferleri tarihi birçok Müslümanın zihninde bir engel oluşturmaktadır. İncanın içerdiği doğruların incanın takipçilerinin (bazıları bunu hakkınca yapamaz) yaptıkları tarafından feshedilemeyeceğini belirtmemiz gerekir. Kimsenin bir

"İnancımızı destekleyici olgulardan ne kadar detaylıca bahsedersen o kadar ikna edici oluruz."

görüştü, söz konusu görüşten yana olanları genelleme yaparak ("Hristiyanlar ikiyüzlüdür" görüşünde olduğu gibi) kötüleme yoluyla çürütmesine izin vermeyin. İddia sahibi, görüşün başlı başına geçerliliğini tespit etmeye odaklı kalmalı.

Kendimizi Hazırlamak

Koukl, bizleri inancımızı destekleyici unsurları öğrenmeye teşvik eder. İnancımızı destekleyici olgulardan ne kadar detaylıca bahsedersen o kadar ikna edici oluruz. Arkadaşımız, "İsa asla Tanrı olduğunu iddia etmedi" dediğinde biz de ona, "O mucizeler gerçekleştirdiği için Tanrı'dır" diyebiliriz.

Ama şöyle bir cevap çok daha ikna edici olacaktır: "Bir insan İsa'nın yaptıklarını yapabilir mi? Kendisi Mecdelli Meryem'den yedi kötü ruh kovdu. Lazar üç gün mezarda kaldıktan sonra, onu ölümden diriltti. Kötürüm bir adamı iyileştirdikten sonra, İsa ona "günahların bağışlandı" dedi. Onu izleyen dini önderler, "Tanrı'dan başka günahları kim bağışlayabilir?" diye düşünmüşlerdi. O zaman onların ne düşündüğünü bilen İsa, "Hangisi daha kolay, felçliye, 'Günahların bağışlandı' demek mi, yoksa 'Kalk, şiltene topla, yürü' demek mi?" dedi."

Belirli unsurlarla çok daha ikna edici olabiliriz. "Eğitimde ne kadar çok ter dökersen savaşta o kadar az kan akıtırsın."³ Anahtarımız hazırlık. Gerçeği doğru açıklayabilmek için Kutsal Kitap'ı bilmeliyiz. Taktikler, bilginin yerini alamaz.

Oldukça bariz gerekçelerimiz olsa dahi gerekçe sunmamızın her zaman işe yaramadığını unutmamalıyız. İnsanlar sosyal baskı gibi duygusal nedenlerle de gerçeği reddedebilir. İnancımıza karşı önyargılı olabilirler ya da sadece Tanrı'ya karşı isyan içinde yaşamayı tercih

ediyor olabilirler. Fakat İsa, “Koyunlarım sesimi işitir” diyor. O’nun sesine yanıt veren koyunu bulalım.

Koukl Tanrı’nın elçileri olan bizlere iyi bir elçinin erdemlerini şöyle sıralar:

Elçi;

- *Hazırdır.* Elçi Mesih’i temsil etme fırsatlarına uyanıktır ve bir meydan okumadan ya da fırsattan geri adım atmaz.
- *Sabırlıdır.* Elçi kavga etmez, karşısındaki anlayabilmek için dinler ve kendisiyle aynı fikirde olmayanlarla yumuşak huylulukla, saygıyla konuşur.
- *Makuldür.* Elçinin bilgiyle dolu kanaatlara sahiptir (yalnızca hisleri değil); gerekçeler sunar, sorular sorar, pes etmeden cevap arar ve aynı zorluğa ikinci kez takılmayacaktır.
- *Taktikleri iyidir.* Elçi her bir kişiye ve duruma uygun hareket eder, kötü düşüncelere hikmetiyle meydan okur, gerçeği anlaşılır ve ilgi çekici ifadelerle açıklar.
- *Açıktır.* Elçi sözcüklerini dikkatli seçer, karşısındakinin aşına olmadığı Hristiyanlığa has ifadeler ya da anlamsız sözler kullanarak karşısındakinin şaşkırtıp üstün gelmeye çalışmaz.
- *Adildir.* Elçi başkalarına duyarlı ve anlayışlıdır, karşıt görüşlerin yararlı yönlerini kabul eder.
- *Dürüştür.* Elçi gerçeği dile getirmeye özen gösterir ve başkalarının görüşlerini yanlış aktarmaz, kendi savunmasını abartmaz ya da Müjde’nin gereklerini olduğundan hafif göstermez.
- *Alçakgönüllüdür.* Elçi iddialarını dikkatle öne sürer, görüşünün hatalı olabileceğini hep ihtimal dahilinde bulundurur. İddiasını destekleyen kanıtların haricinde kalan noktalara değinmekten kaçınır.
- *İlgi çekicidir.* Elçi lütufkârca, kibarca ve iyi bir tutumla hareket eder. Davranışları Mesih’e yaraşır.
- *Muhtaçtır.* Elçi gayretine Tanrı’nın gücü eklendiği sürece etkili olabildiğini bilir.⁴ **e**

Sonnotlar

¹ Gregory Koukl, *Tactics: A Game Plan for Discussing Your Christian Convictions* (Grand Rapids, MI: Zondervan, 2019), s. 110.

² A.g.e., s. 179.

³ A.g.e., s. 256.

⁴ A.g.e., s 266, 267.

“İrade gücü de dua da eylemde bulunmanın birer yoludur. İrade gücünün merkezindeki ben, kendi suretimde bir dünya yontmaktadır; duanın merkezindekiyse Tanrı’dır, beni Oğlu’nun suretinde yontmaktadır.”

Paul E. Miller

A Praying Life, güncellenmiş basım (Colorado Springs, Colorado: Navpress, 2017).

Neyi Seviyorsan Osun

Alıntılar

₺ Egesu Özkara

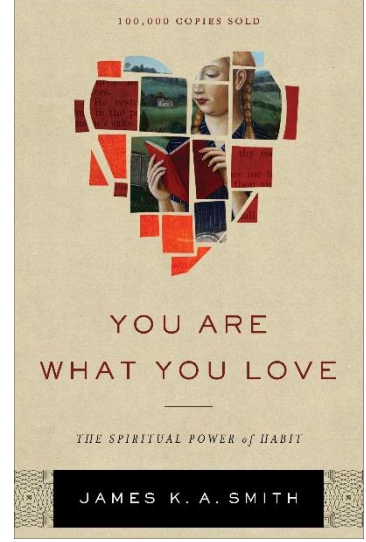
¶ e-manet Yazı Kurulu

You Are What You Love: The Spiritual Power of Habit

James K.A. Smith

(Grand Rapids, Michigan: Brazos Press, 2016)

James K. A. Smith ABD’de Calvin Üniversitesi’nde felsefe profesörü olarak görev almaktadır. Smith kültürel litürjilerin iyi olsun, kötü olsun, bizlere nasıl ve neyi sevmemiz öğrettiğinin kanısındadır. Aile buluşmaları, ulusal marş söylemek, hatta belirli bir futbol takımının taraftarı olmak gibi tekrarlanan uygulamalar yüreklerimizi belirli bir yöne yöneltir ve böylece bizlere kim olduğumuzu ve nereye ait olduğumuzu söyler. You Are What You Love (Ne Seviyorsan Osun) adlı bu kitapta, Smith Hristiyanlık içindeki uygulamaların (litürjilerin) İsa’nın bir öğrencisinin yüreğini şekillendirmenin gerekli bir unsuru olduğunu yazar. Okuyuculara sorduğu sorular, “Yüreklerimizi şekillendirmekte olan hangi “litürjilere” hâlihazırda katılıyoruz?” ve “Bu litürjilerin bizde yaratmakta olduğu değişimden memnun muyuz?”¹ dur. Burada kitabın mesajını özetleyen alıntılar derlenmiştir.

“Ne istiyorsunuz?”

Asıl soru budur. Hristiyan öğrenciliğinin ilk, son ve en temel sorusu budur. Bu Yuhanna müjdesinde, İsa’nın kendisini takip etmeye isteyenlere sorduğu ilk sorudur...

Bu, İsa’nın neredeyse her birimize sorduğu her sorunun altında yatan sorudur. “Gelecek ve beni izleyecek misin?”, “Ne istiyorsun?” sorusunun başka bir versiyonudur.

*İsa Matta’yla ya da Yuhanna’yla – ya da sizle ve benle – karşılaştığında “Ne biliyorsun?” diye sormaz, “Neye inanıyorsun” diye dahi sormaz, “Ne istiyorsun?” sorusunu sorar. Bu İsa’nın bizlere sorabileceği en keskin, en delici sorudur; çünkü bizler tam olarak ne istiyorsak **oyuz**. Dileklerimiz, arzularımız ve isteklerimiz kimliğimizin temelindedir, eylemlerimiz ve davranışlarımız bu kaynaklardan akar. İsteklerimiz yüreğimizden, insanların özeğinden yankılar. Bu nedenle Kutsal Yazılar “Her şeyden önce de yüreğini koru, çünkü yaşam ondan kaynaklanır” (Özd. 4:23) öğüsünde bulunur. Öğrenciliğin, yüreği düzenlenmenin, sevdiğiniz şeyler konusunda dikkatli ve kasıtlı olmanın bir yolu olduğunu söyleyebiliriz.*

... dünyaya en temel yönelme yöntemimiz sevgidir. Bizler isteklerimiz tarafından yön bulur, arzularımız tarafından yönlendiriliriz. Yaşamda bu tür iyi yaşam vizyonlarına endekslenmiş yolları benimseriz; bunu yalnızca seçeneklerimizi “düşünüp tarttığımız” için değil, zihnimizdeki bir görüntü hayal gücümüzü ele geçirdiği için yaparız... (s. 11)

Arzularımız öğretilmekten daha çok yakalanılmış haldedirler. Her tür kültürel ritim ve rutin, aslında tam da bizleri üstü kapalı ve gizli olarak, ... iyi yaşam şekillerinden birini sevmeye eğittiği için arzu pedagojileri olarak işlev görürler. Bunlar yaptığımız şeyler değildir; onlar bize bir şey yaparlar. (s. 22)

Yüreğin yönelimi en dipten, arzu alışkanlıklarımızın şekillendirilmesi aracılığıyla gerçekleşir. (Tanrı'yı) sevmeyi öğrenmek, pratik gerektirir." (s. 25)

Öğrencilik bir tür mülteciliktir, karanlığın egemenliğinden Tanrı'nın sevgili Oğlu'nun egemenliğine yol alan (Kol. 1:13). Mesih'te bizlere göksel bir pasaport verilmiştir; O'nun bedeninde egemenliğinin "yerlileri" gibi nasıl yaşayabileceğimizi öğreniriz... Yeni bir yaşam yolunun iklimine alışmalı, yeni bir dil öğrenmeli, yeni alışkanlıklar kazanmalıyız; o rakip egemenliğin alışkanlıklarını unutmalıyız. (s. 66)

Hristiyanlık tarih boyunca tapınma, insanla Tanrı'nın tapınmada yüz yüze gelmesi sırasında Tanrı'nın öncelikli oyuncu ya da unsur olduğu kanaatinde köklenmiştir. Tapınmanın en tepeden aşağıya sunulan bir şey olduğunu söyleyebilirsiniz. Bizler yalnızca Tanrı'ya adanmışlığımızı göstermek ve O'na övgülerimizi sunmak üzere tapınmakla kalmayız; bizler tapınmaya çağırılırız, çünkü bu karşılaşmada Tanrı yürekleri (yeniden) yaratır ve şekillendirir, arzularımıza yeni yönler verir ve sevgi alışkanlığımızı değiştirir. Tapınma yalnızca bizim yaptığımız bir şey değildir; Tanrı bize bir şeyler yapar. Tapınma öğrenciliğin kalbidir, çünkü burası Tanrı'nın yüreklerimizi yeniden eğittiği spor salonudur. (s. 77)

O'nun Oğlu'nun benzerliğine dönüşmek, yalnızca Tanrı'nın düşüncelerini O'nun ardından düşünmek değil, aynı zamanda O'nun arzuladığı şeyleri de arzulamaktır. Bunun için de alışkın olduğumuz yürek tutumumuzun ve hayal gücümüzün yeniden rayına oturtulması gerekir. Bunların gerçekleşmesi de, Tanrı'nın Sözü'nün hayal gücümüzün ana kaynağı haline gelmesinin ardından günlük yaşamımızda bir şeyleri düşünmeye dahi başlamadan önce algılayışımızı şekillendirmesiyle mümkün olur... Hristiyan tapınması bizlere yalnızca düşünme yöntemini öğretmez, bize sevmeyi öğretir; bunu da bizleri Kutsal Kitap'a yönlendirerek ve bu öyküyü kemiklerimize işleyerek yapar. (s. 85)

Sonnotlar

¹ Patrick Gilger, S.J., "James K. A. Smith's Theological Journey", *America: The Jesuit Review*, 18.10.2018, < <https://www.americamagazine.org/arts-culture/2018/10/18/james-k-smiths-theological-journey> > (31.02.2021 tarihinde erişildi).

TANRIBİLİM HAZİNESİ

e-manet dergisini sunan kadrodan Tanrı'yı tanımakta
derinleşmek için
Kutsal Kitap temelli kaynaklar.

<https://www.tanribilimhazinesi.com>

Hemen ziyaret edin!